

ЖЕНДЭРИЙН
ҮНДЭСНИЙ ХОРОО

ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ТУХАЙ ХУУЛЬ, САЛБАР ДУНДЫН СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ /2022–2031/

ЭМХЭТГЭЛ —————

Улаанбаатар
2022 он

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

ЖЕНДЭРИЙН
ҮНДЭСНИЙ ХОРОО

The Asia Foundation

In partnership with

Canada

ЖЕНДЭРИЙН ҮНДЭСНИЙ ХОРОО
Монгол Улс, Улаанбаатар 14200-0063
Сүхбаатар дүүрэг 6-р хороо,
Нэгдсэн Үндэстний гудамж-20
Жендэрийн үндэстний хорооны байр

Цахим хуудас: www.ncge.gov.mn
Цахим шуудан: secretariat@ncge.gov.mn
Утас: (976) 7007-1116

**ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ТУХАЙ
ХУУЛЬ, САЛБАР ДУНДЫН СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ
/2022-2031/**

ЭМХЭТГЭЛ

**Улаанбаатар
2022 он**

Хянан тохиолдуулсан:

Т.ЭНХБАЯР ЖҮХ-ны Нарийн бичгийн дарга бөгөөд Ажлын албаны дарга
С.БАТЦЭЦЭГ ЖҮХ-ны Ажлын албаны Тогтвортой хөгжлийн бодлогын хэлтсийн дарга

Зөвлөх:

Б.ОНОН Жендэрийн үндэсний шинжээч
Б.ДОЛГОР Жендэрийн үндэсний шинжээч

Хэвлэлтэд бэлтгэсэн:

О.БУЯНАА ЖҮХ-ны Ажлын албаны Тогтвортой хөгжлийн бодлогын хэлтсийн
Салбар дундын бодлого зохицуулалт, хууль тогтоомжийн хэрэгжилт
хариуцсан ахлах мэргэжилтэн

“Өөдрөг өнгө” ХХК хэвлэх үйлдвэрт хэвлэв.

ГАРЧИГ

ӨМНӨХ ҮГ	6
ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ТУХАЙ ХУУЛЬ	8
ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ САЛБАР ДУНДЫН СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ (2022-2031)	28

ӨМНӨХ ҮГ

Дэлхийн улс орнууд Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий Ассамблейн чуулганаар “Тогтвортой хөгжил-2030” хөтөлбөрийг батлахдаа “Жендэрийн тэгш байдлыг хангах” зорилгыг дэвшүүлж, жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтыг арилгах, охид эмэгтэйчүүдийн эрх мэдлийг нэмэгдүүлэх ашигт нийцүүлэн хэнийг ч орхигдуулахгүй байх зарчмыг бүрэн дүүрэн хэрэгжүүлэхээр үүрэг хүлээсэн билээ.

Монгол Улс 2011 онд ЖЭТБХтХуулийг баталж, улс төр, эрх зүй, эдийн засаг, нийгэм, соёлын ба гэр бүлийн харилцаанд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах нөхцөл бүрдүүлэх эрх зүйн үндсийг баталгаажуулсан бөгөөд энэхүү төрийн бодлого тогтоосон хуулийн хэрэгжилтийг дэмжих хүрээнд 2 үндэсний хөтөлбөр, 1 стратеги төлөвлөгөө, мөн 12 салбар, нийслэл, 21 аймаг, нийслэлийн 9 дүүрэгт жендэрийн тусгайлсан хөтөлбөрийг амжилттай хэрэгжүүлж байна.

Монгол Улсын “Алсын хараа-2050” хөгжлийн урт хугацааны бодлогын баримт бичиг нь эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалтын зөрүүг багасгах, хөдөлмөрийн хүрэн дэх ялгаварлан гадуурхалтыг бууруулах, улс төр дэх эмэгтэйчүүдийн оролцоо, манлайллыг нэмэгдүүлэх, бүх нийтэд жендэрийн боловсрол олгох тогтолцоог хөгжүүлэх, жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах үндэсний бүтэц тогтолцоог бэхжүүлж, хамтын ажиллагааг сайжруулах зэргээр жендэрийн тэгш бус байдлыг арилгаж, жендэрийн тэгш байдлын үзэл баримтлалыг төрийн бодлого төлөвлөлтөд нэвтрүүлж, хүн, нийгэм, засаглалын хөгжлийг тогтвортой дэмжихийг зорьж байна.

Батлагдсан хууль, бодлого хөтөлбөрийг жендэрийн мэдрэмжтэй хэрэгжүүлэх, үр нөлөөг нь жендэрийн тэгш байдлын үзэл баримтлалын хувьд үнэлэх практик туршлагыг бэхжүүлэхэд салбар дундын зохицуулалт, хамтын ажиллагаа туйлын чухал болохыг харгалзан Монгол Улсын Ерөнхий сайдын тэргүүлдэг Жендэрийн үндэсний хорооноос “Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах салбар дундын стратеги төлөвлөгөө” (2022-2031) баталлаа.

Тус стратеги төлөвлөгөөнд бодлого төлөвлөлтийг жендэрийн судалгаа, мэдлэгт суурилуулах, хөгжлийн санхүүжилтэд жендэрийн мэдрэмжтэй төсөвлөлт нэвтрүүлж үр ашиг, үр дүнг нь нэмэгдүүлэх, ажил эрхлэлт болон мэргэжилтэн бэлдэх хүрээнд хүйсийн зохистой харьцааг хангах тусгай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх, соёл урлаг, цахим хөгжил зэрэг бүх салбар, засаг захиргааны анхан шатны нэгж болон хувийн хэвшлийн бодлого үйл

ажиллагаанд жендэрийн үзэл баримтлал нэвтрүүлэх, улс төрийн болон төрийн захиргааны удирдах албан тушаалд эмэгтэй, эрэгтэй хүнийг санал болгох, нэр дэвшүүлэх, өрсөлдүүлэх шалгуурыг төрийн албаны хууль тогтоомжоор тогтоох зэрэг Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль, хөгжлийн бодлого төлөвлөгөөг бодитой үр дүнтэй хэрэгжүүлэх, Монгол Улсын хөгжил дэвшлийн чанартай, хурдацтай, тогтвортой байдлыг баталгаажуулах бодлогын шийдлүүдийг тусгалаа.

Түүнчлэн дэлхий дахинд нүүрлэсэн Ковид-19 цар тахал болон уур амьсгалын өөрчлөлтийн жендэрийн эрх тэгш байдалд үзүүлж буй нөлөөллийг судлах, түүнийг даван туулах, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх бодлого төлөвлөлтийг жендэрийн мэдрэмжтэй төлөвлөн хэрэгжүүлэхэд аж ахуйн нэгж, иргэний нийгмийн оролцоо, түншлэл, хамтын ажиллагааг бэхжүүлж, орон нутагт, засаг захиргааны анхдагч нэгжид хүрэх төрийн үйлчилгээг жендэрийн мэдрэмжтэй хөгжүүлэхэд тус салбар дундын стратеги төлөвлөгөө бодит үр дүн үзүүлнэ.

Энэхүү стратеги төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх хүрээнд төр, төрийн бус, иргэний нийгмийн байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэд, олон улсын хөгжлийн байгууллагын хүчин чармайлтыг нэгтгэж, тэгш боломж, тэгш хариуцлагатай нийгмийг хамтдаа бүтээцгээе.

**ЖЕНДЭРИЙН ҮНДЭСНИЙ ХОРООНЫ
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА БӨГӨӨД
АЖЛЫН АЛБАНЫ ДАРГА**

Т.ЭНХБАЯР

**ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫГ
ХАНГАХ ТУХАЙ
МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2011 оны 2 дугаар сарын 2-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ТУХАЙ

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь улс төр, эрх зүй, эдийн засаг, нийгэм, соёлын ба гэр бүлийн харилцаанд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах нөхцөл бүрдүүлэх эрх зүйн үндсийг тодорхойлж, хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль тогтоомж

2.1.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, энэ хууль болон эдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

2.3.Монгол Улсын хууль тогтоомж болон нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр гаргасан эрх зүйн актын хэм хэмжээ нь энэ хуулиар баталгаажуулсан жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах хэм хэмжээг дордуулахыг хориглоно.

3 дугаар зүйл.Хуулийн үйлчлэх хүрээ

3.1.Энэ хууль нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага, Монгол Улсын иргэн,

Монгол Улсын олон улсын гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа олон улсын байгууллага, гадаадын аж ахуйн нэгж, байгууллага, Монгол Улсад оршин суугаа гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүнд нэгэн адил хамаарна.

4 дүгээр зүйл.Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

4.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараахь нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:

4.1.1."жендэр" гэж улс төр, эрх зүй, эдийн засаг, нийгэм, соёлын ба гэр бүлийн харилцаанд эрэгтэй, эмэгтэй хүний гүйцэтгэх үүрэг, хүлээх хариуцлага, тэдний нийгэмд эзлэх байр суурийн талаар уламжлагдан тогтсон, түүхэн явцад хувьсан өөрчлөгддөг ойлголт, үзэл, хандлагыг;

4.1.2."жендэрийн эрх тэгш байдал" гэж эрэгтэй, эмэгтэй хүн улс төр, эрх зүй, эдийн засаг, нийгэм, соёлын ба гэр бүлийн харилцаанд тэгш эрхтэй оролцож, эдийн засаг, нийгэм, соёлын хөгжлийн үр шимээс тэгш хүртэж, хөгжилд эрх тэгш хувь нэмрээ оруулснаар жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтаас ангид байхыг;

4.1.3."жендэрийн хэвшмэл үзэл" гэж улс төр, эдийн засаг, нийгэм, соёлын ба гэр бүлийн харилцаанд эрэгтэй, эмэгтэй хүний гүйцэтгэх үүрэг, эдлэх эрхийн талаар хүйсийн шинжээр уламжлагдан тогтсон ялгаатай ойлголт, хандлагыг;

4.1.4."жендэрийн ялгаварлан гадуурхалт" гэж улс төр, эрх зүй, эдийн засаг, нийгэм, соёлын ба гэр бүлийн харилцаанд болон аливаа бусад салбарт эрэгтэй, эмэгтэй хүнийг хүйсийн шинж, гэрлэлтийн байдлаар ялгаварлах, үгүйсгэх, хязгаарлах үйлдэл, эс үйлдэхүйг;

4.1.5."жендэрийн шууд ялгаварлан гадуурхалт" гэж бусдыг хүйсээр ялгаварлаж адил буюу ижил төстэй нөхцөлд эсрэг хүйсийн хүнээс ялгаатай байдалд хүргэсэн, эсхүл хүргэхийг оролдсон үйлдлийг;

4.1.6."жендэрийн шууд бус ялгаварлан гадуурхалт" гэж хүйсэд хамааралгүй аливаа стандарт, хэм хэмжээ, үйлдэл нь хүнийг эсрэг хүйсийн хүнээс ялгаатай байдалд хүргэхийг;

4.1.7."бэлгийн дарамт" гэж бусдыг хүсээгүй байхад нь бэлгийн сэдлээ үг хэлээр, биеэр буюу өөр хэлбэрээр илэрхийлсэн, эсхүл хурьцал үйлдэхээс аргагүй байдалд оруулсан, мөн бэлгийн сэдлийн улмаас ажил, албан тушаал, эд материал, сэтгэл санааны болон бусад байдлаар хохироох үр дагавар бүхий тэвчишгүй орчин үүсгэх, айлган сүрдүүлэх, тулган шаардах зэрэг үйлдэл, эс үйлдэхүйг, эсхүл бэлгийн сэдэлтэй аливаа үйлдлийг давуу эрх, боломж эдлүүлэх болзол болгон тавихыг;

/Энэ заалтад 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар нэмэлт оруулсан./

4.1.8."жендэрт суурилсан хүчирхийлэл" гэж жендэрээс үүдэлтэйгээр бусдад бие махбодийн, бэлгийн, сэтгэл санааны гэм хор, эдийн хохирол учруулсан, учруулж болзошгүй үйлдэл, эс үйлдэхүйг;

4.1.9."хүйсийн төлөөллийн доод хязгаар (квот)" гэж удирдах албан тушаал дахь эрэгтэй, эмэгтэй хүний төлөөллийн доод хувь хэмжээг.

5 дугаар зүйл. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах үндсэн зарчим, бодлого**5.1. Жендэрийн эрх тэгш байдал дараахь үндсэн зарчимд тулгуурлана:**

5.1.1. жендэрийн тэгш эрхийн зарчим: эрэгтэй, эмэгтэй хүн бүр улс төр, эдийн засаг, нийгэм, соёл, гэр бүлийн ба бусад харилцаанд тэгш эрхтэй байх, нийгмийн амьдралд адил оролцох, хөгжлийн үр шим, нийгмийн баялгаас тэнцүү ашиг хүртэх боломж, нөхцөлийг хангах;

5.1.2. ялгаварлан гадуурхахгүй байх зарчим: эрэгтэй, эмэгтэй хүн бүр нас, хүйс, ажил, албан тушаал, үзэл бодол, гэрлэлтийн байдал, боловсролын ялгаа зэргийг үл харгалзан ялгаварлан гадуурхалт, хязгаарлалтгүйгээр хүний эрх, эрх чөлөөг эдлэх;

5.1.3. төрийн хариуцлагын зарчим: төр эрэгтэй, эмэгтэй хүний эрх тэгш байдлыг хангах талаар Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ, бусад хууль тогтоомжоор ногдуулсан үүргээ биелүүлэх, түүний үр дүнгийн төлөө хариуцлага хүлээх;

5.1.4. жендэрийн мэдрэмжтэй бодлогын зарчим: хууль тогтоомж, төрийн бодлого, хөтөлбөр, төлөвлөгөө, төсөлд жендэрийн үзэл баримтлалыг тусгах замаар хөгжлийн бодлогыг жендэрийн агуулгатай болгох;

5.1.5. жендэрийн мэдээлэл хүртээмжтэй байх зарчим: хүйсээр ангилсан албан ёсны статистикийн болон бусад мэдээллийн ил тод, нээлттэй, хүртээмжтэй байдлыг хангах.

5.2. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах төрийн бодлого нь эрэгтэй, эмэгтэй хүний тэгш эрх, тэгш боломж, тэгш хандлагын баталгааг хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх, жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтаас урьдчилан сэргийлэх, түүнийг арилгахад чиглэнэ.

6 дугаар зүйл. Жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтыг хориглох

6.1. Улс төр, эрх зүй, эдийн засаг, нийгэм, соёлын ба гэр бүлийн харилцаанд жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтыг хориглоно.

6.2. Жендэрт суурилсан хүчирхийлэл, бэлгийн дарамт нь жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтад хамаарна.

6.3. Жендэрт суурилсан хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх, хохирогч, гэрчийн аюулгүй байдлыг хангах, эрхийг нь хамгаалах нөхцөл, журмыг хуулиар тогтооно.

6.4. Жендэрийн ялгаварлан гадуурхалт нь энэ хуулийн 4.1.5, 4.1.6-д заасан шууд ба шууд бус хэлбэртэй байна:

6.5. Дараахь үйл ажиллагаа жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтад үл хамаарна:

6.5.1. зөвхөн нэг хүйсийн онцлог хэрэгцээнд нийцсэн эрүүл мэнд, боловсролын зэрэг төрөлжсөн үйлчилгээ үзүүлэх;

6.5.2.оюутан, сурагчдын дотуур байр, эмнэлэг, асрамжийн байгууллага, амралт, сувилал, хорих газар болон түр саатуулах байр, эрүүлжүүлэх байранд эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийг хүйсээр ялган байрлуулах;

6.5.3.орон сууц түрээслэх буюу хамтран хөлслөхөд зөвхөн аль нэг хүйсийн хүнийг сонгох;

6.5.4.аль нэг хүйсийн гишүүнчлэл бүхий төрийн бус байгууллага байгуулах;

6.5.5.нэг хүйсийн хүмүүсийг хамруулсан урлаг, спортын уралдаан, тэмцээн зохион байгуулах;

6.5.6.сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллага зэрэг байгууллагын ажил, үйлчилгээний онцлогоос хамаарч нэг хүйсийн хүнийг сонгох.

/Энэ заалтад 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./

7 дугаар зүйл.Эрэгтэй, эмэгтэй хүний тэгш эрхийг хангах тусгай арга хэмжээ

7.1.Энэ хуулийн 5.2-т заасан төрийн бодлогын хүрээнд эрэгтэй, эмэгтэй хүний нийгэм, гэр бүлийн харилцаанд үүссэн тэгш бус байдлыг арилгах, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийг хамгаалахад чиглэсэн тусгай арга хэмжээ хэрэгжүүлэх бөгөөд эдгээр тусгай арга хэмжээг ялгаварлан гадуурхалт гэж үзэхгүй.

7.2.Энэ хуулийн 7.1-д заасан тусгай арга хэмжээг дараахь хүрээнд явуулна:

7.2.1.эх, хүүхдийн эрх, ашиг сонирхлыг хамгаалах хууль тогтоомж, бодлого, хөтөлбөр батлах;

7.2.2.улс төрийн ба удирдах албан тушаалд эрэгтэй, эмэгтэй хүний тэнцвэртэй төлөөллийг хангах зорилгоор суудал хадгалах зэргээр квотын хэлбэрийг хэрэгжүүлэх;

7.2.3.тодорхой салбар дахь хүйсийн тэнцвэргүй байдлыг арилгах арга хэмжээ авах, эсхүл аль нэг ажил, мэргэжлийн хүйсийн тэгш бус төлөөллийг тэнцвэржүүлэхэд түлхэц өгөхүйц хөнгөлөлт, урамшуулал үзүүлэх, эсхүл тэтгэлэг тогтоох;

7.2.4.энэ хуулийн 6.5.6-г үндэслэн сургалтын байгууллагын элсэлтийн нөхцөл, шаардлагыг хүйсээс хамааран ялгаатай тогтоох.

7.3.Энэ хуулийн 7.2.1-д зааснаас бусад тусгай арга хэмжээг тэгш боломж, тэгш байдал тогтоох зорилго биелэгдмэгц зогсооно.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

ТӨРИЙН БАЙГУУЛАЛ, ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГЭМ, СОЁЛЫН ХҮРЭЭНД ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ БАТАЛГАА

8 дугаар зүйл. Улс төрийн хүрэн дэх жендэрийн эрх тэгш байдлын баталгаа

8.1. Улс төрийн нам, үйлдвэрчний эвлэлийн болон олон нийтийн бусад байгууллагад гишүүнээр эвлэлдэн нэгдэх, тэдгээрийн үйл ажиллагаанд оролцох эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн тэгш эрх, тэгш боломжийг хязгаарлах, ялгаварлан гадуурхахыг хориглоно.

8.2. Бүх шатны сонгуульд нэр дэвшигч эрэгтэй, эмэгтэй хүний сонгуулийн сурталчилгаанд зориулан улс төрийн намаас үзүүлэх санхүүгийн дэмжлэг ижил хэмжээтэй байна.

8.3. Улс төрийн намын өөрийн төлөөллийн төв болон орон нутгийн байгууллагын бүрэлдэхүүнд аль нэг хүйсийн төлөөлөл 25 хувиас доошгүй байна.

8.4. Улс төрийн нам нь энэ хуулийн 8.2, 8.3 дахь хэсгийн заалтын хэрэгжилтийн тайланг энэ хуулийн 18.1-д заасан Жендэрийн үндэсний хороонд хоёр жил тутам хүргүүлж байна.

9 дүгээр зүйл. Эдийн засгийн хүрэн дэх жендэрийн эрх тэгш байдлын баталгаа

9.1. Иргэн бүр хүйсээс үл хамааран аж ахуйн нэгж байгуулах, бүртгүүлэх, аж ахуйн ба мэргэжил, мэргэшлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тэгш эрхтэй байна.

9.2. Төрийн захиргааны төв, нутгийн захиргааны болон нутгийн өөрөө удирдах байгууллага, өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага нь газар, бусад үл хөдлөх ба хөдлөх эд хөрөнгө, төсвийн хөрөнгө, санхүүгийн актив, санхүүгийн зээл болон эдийн засгийн бусад нөөц баялгийг эрэгтэй, эмэгтэй хүнд адил нөхцөлөөр тэгш, хүртээмжтэй хуваарилах үүрэг хүлээнэ.

9.3. Иргэний хуулиар зохицуулсан иргэн, хуулийн этгээдийн хооронд үүсэх эдийн ба эдийн бус баялагтай холбоотой харилцаанд жендэрээр ялгаварлан гадуурхахыг хориглоно.

9.4. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах болон төрөөс үзүүлж байгаа бүх төрлийн үйлчилгээнд жендэрээр ялгаварлан гадуурхахыг хориглоно.

10 дугаар зүйл. Төрийн албан дахь жендэрийн эрх тэгш байдлын баталгаа

10.1. Төрөөс эрэгтэй, эмэгтэй хүний төрийн албанд орох, албан тушаал эрхлэх тэгш эрх бодитой хэрэгжих боломж, нөхцөлөөр хангахын тулд дараахь бодлого хэрэгжүүлнэ:

10.1.1.томилогдох төрийн улс төрийн албан тушаалтны дотор аль нэг хүйсийн төлөөлөл Засгийн газар, аймаг, нийслэлд 15 хувиас, дүүрэгт 20 хувиас, суманд 25 хувиас, хороонд 30 хувиас доошгүй байх;

10.1.2.төрийн захиргааны удирдах албан тушаалтны дотор аль нэг хүйсийн төлөөлөл яамдын Төрийн нарийн бичгийн дарга, Засгийн газрын агентлагийн даргын 15 хувиас, бусад төв байгууллагын удирдлагын 20 хувиас, яамдын газар, хэлтсийн даргын 30 хувиас, аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын дарга, хэлтэс, албадын даргын 40 хувиас доошгүй байх;

/Энэ заалтад 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./

10.1.3.зэвсэгт хүчин, хилийн ба дотоодын цэрэг, тагнуул, цагдаа, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх, авлигатай тэмцэх болон онцгой байдлын байгууллагаас бусад байгууллагын төрийн тусгай албан тушаалтны дотор аль нэг хүйсийн төлөөлөл 40 хувиас доошгүй байх;

/Энэ заалтад 2014 оны 1 дүгээр сарын 16-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./

/Энэ заалтад 2017 оны 02 дугаар сарын 09-ний өдрийн хуулиар нэмсэн./

10.1.4.төрийн үйлчилгээний удирдах албан тушаалтны дотор аль нэг хүйсийн төлөөлөл илт давамгайлсан тохиолдолд 40:60 гэсэн харьцааг хангах бодлого, арга хэмжээг тусгай хөтөлбөр, төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжүүлэх бөгөөд энэ хуулийн 6.5.6-д заасан тохиолдолд энэ заалт үл хамаарна.

10.2.Төрийн байгууллагын дэргэдэх болон үндэсний хэмжээний хороо, зөвлөл, комисс (цаашид “хороо” гэх) зэрэг зөвлөлдөх буюу хамтын удирдлагын байгууллагад аль нэгэн хүйсийн төлөөлөл нийт гишүүний 40 хувиас доошгүй байна.

10.3.Төрийн ба төсөвт байгууллагын нийт ажилтны дунд аль нэг хүйсийн төлөөлөл илт давамгайлсан тохиолдолд хүйсийн 40:60 гэсэн харьцаа бүхий тэнцвэрт байдлыг хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх бодлого, арга хэмжээг хүний нөөцийн төлөвлөгөөнд тусгаж хэрэгжүүлэх бөгөөд энэ хуулийн 6.5.6-д заасан тохиолдолд энэ заалт үл хамаарна.

10.4.Энэ хуулийн 11.1-11.9 дэх хэсгийн заалт төрийн байгууллага, албан тушаалтанд нэгэн адил хамаарна.

11 дүгээр зүйл.Хөдөлмөр эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаан дахь жендэрийн эрх тэгш байдлын баталгаа

11.1.Ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд жендэрээр ялгаварлан гадуурхах ба Монгол Улсын олон улсын гэрээ, хууль тогтоомжид

зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд эрэгтэй, эмэгтэй хүйсийн аль нэгэнд давуу эрх олгох, хязгаарлалт тогтоох, мөн жирэмсэн, хүүхэд асарсан болон гэр бүлийн байдлын шалтгаанаар ажилтныг ажлаас халахыг хориглоно.

/Энэ хэсэгт 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./

11.2.Талууд хамтын гэрээ, хамтын хэлэлцээрт эмэгтэй, эрэгтэй ажилтанд ажил, мэргэжлийн эрх ашиг, гэр бүлийн үүргээ хослуулах, хүүхэд төрүүлэх, асрах нөхцөл бололцоо олгох, эрүүл мэндээ хамгаалах, хөдөлмөрийн аюулгүй нөхцөлд ажиллах, түүнчлэн ижил ажилд адил цалин, нэмэгдэл хөлс тогтоох, ижил нөхцөл бүрдүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээг тусгана.

/Энэ хэсэгт 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар нэмэлт оруулсан./

11.3.Ажил олгогч хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлого, хөдөлмөрийн харилцааг жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтаас ангид байлгах, ажлын байранд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар дараахь үүрэг хүлээнэ:

11.3.1.жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангахад чиглэсэн үйл ажиллагааг төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн үндсэн дээр хэрэгжүүлж, хэрэгжилтийн явц, үр дүнгийн талаар ажилтнуудад мэдээлж байх;

11.3.2.энэ хуулийн 6.5 дахь хэсэг болон 7 дугаар зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд ажлын байрны сул орон тооны зар мэдээнд хүйсийг онцлон дурдахгүй, эсхүл аль нэг хүйсийг давуу гэж үзсэн агуулгыг тусгахгүй байх;

11.3.3.иргэнийг ажилд авахдаа тухайн байгууллага болон түүний бүтцийн нэгж дэх хүйсийн төлөөллийн тэнцвэртэй байдлыг харгалзан цөөн тоотой хүйсийн хүнийг сонгох;

11.3.4.адил хөдөлмөр буюу адил чанарын ажил эрхэлж байгаа эрэгтэй, эмэгтэй ажилтанд адил тэгш цалин хөлс олгох, ижил нөхцөл тогтооходтой холбогдсон хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийлгэх, илэрсэн зөрчлийг арилгах арга хэмжээ авах;

11.3.5.эрэгтэй, эмэгтэй ажилтныг албан тушаал дэвшүүлэх, тэдний мэргэжлийг дээшлүүлэх, давтан сургах, мэргэшлийн ур чадварыг ахиулах, цалин хөлсийг нэмэгдүүлэхэд хүний нөөцийн бүртгэлд үндэслэдэг байх;

11.3.6.сул орон тоо, мэргэжлийн сургалт, мэргэшүүлэх сургалтын тухай мэдээллийг нийт ажилтанд тухай бүр хүргэж байх;

11.3.7.мэргэшлийн шалгалт, сонгон шалгаруулалтын дүнгээр ажилд орж чадаагүй иргэний хүсэлтээр тухайн шалгалт, сонгон шалгаруулалтаар эсрэг хүйсийн хүнийг ажилд авсан үндэслэлийг бичгээр гаргаж өгөх;

11.3.8.бүтцийн өөрчлөлтийн улмаас нийт ажилтны гуравны нэгээс доошгүйг чөлөөлөх тохиолдолд чөлөөлөгдөх ажилтнуудын хүйсийн харьцааг ажилласан хугацаанаас нь үл хамааран нийт ажилтны хүйсийн

харьцаатай адил тогтоох;

11.3.9.хүүхэд төрүүлэх, асрах чөлөө авсан ажилтны мэргэжил, мэргэшлийн ур чадварыг хөдөлмөрийн зах зээл дээр өрсөлдөж чадахуйц түвшинд байлгах зорилгоор тэднийг давтан сургалтад хамруулах;

11.3.10.аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хүйсийн тэнцвэртэй байдлын тухай тайлангаа жил бүрийн 12 дугаар сарын 20-ны дотор сум, дүүргийн Засаг даргын Тамгын газарт хүргүүлэх.

11.4.Ажил олгогч ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамт гарахаас урьдчилан сэргийлэх, тэдгээрийг үл тэвчих орчныг бүрдүүлэх талаар дараахь арга хэмжээ авна:

/Энэ хэсэгт 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./

11.4.1.ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамтаас урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох, гарсан гомдлыг шийдвэрлэх журмыг хөдөлмөрийн дотоод хэм хэмжээнд тусгах;

/Энэ заалтыг 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан./

11.4.2.ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамтаас ангид орчин бүрдүүлэхэд чиглэсэн сургалт, давтан сургалтын хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлэх, үр дүнг нээлттэй мэдээлэх.

/Энэ заалтад 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар нэмэлт оруулсан./

11.5.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар ажилтан дараахь эрхтэй:

11.5.1.жендэрийн ялгаварлан гадуурхалт, ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамтын талаар ойлголт, мэдээлэл авах, сургалтад хамрагдах;

/Энэ заалтад 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар нэмэлт оруулсан./

11.5.2.жендэрийн ялгаварлан гадуурхалт, ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамтад өртсөн тухай өөрөө буюу хохирогчийн өмнөөс гомдол гаргах, тайлбар өгөх;

/Энэ заалтад 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар нэмэлт оруулсан./

11.5.3.Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 6.1, 6.4, 7.1, 7.2-т заасан хориглосон үйлдэл гарсан тохиолдолд уг зөрчлийн талаар ажил олгогчид болон эрх бүхий байгууллагад мэдэгдэж, зөрчигчид хариуцлага хүлээлгэх, хохирлыг

арилгах арга хэмжээ авахыг шаардах.

/Энэ заалтад 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар нэмэлт өөрчлөлт оруулсан./

11.6.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар ажилтан дараахь үүрэгтэй:

11.6.1.байгууллагын бусад ажилтан болон харилцагч, үйлчлүүлэгчид ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамт үзүүлэхгүй байх;

/Энэ заалтад 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар нэмэлт оруулсан./

11.6.2.жендэрийн ялгаварлан гадуурхалт, ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамтаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор тогтоосон бусад хэм хэмжээг сахин биелүүлэх.

/Энэ заалтад 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар нэмэлт оруулсан./

11.7.Хөдөлмөрийн дотоод журамд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаархи ажил олгогч болон ажилтны эрх, үүрэг, хариуцлагыг тусгана.

/Энэ хэсэгт 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./

11.8.Мэргэшлийн шалгалт, сонгон шалгаруулалтын дүнгээр ажилд орж чадаагүй иргэн тухайн шалгалт, сонгон шалгаруулалтаар ажилд орсон эсрэг хүйсийн хүний боловсрол, мэргэжил, ажлын дадлага, туршлага болон бусад шалгуурын талаар ажил олгогчоос бичгээр тайлбар өгөхийг шаардах эрхтэй.

11.9.Хөдөлмөр эрхлэлтийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага ажил олгогчийн жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх үүрэгтэй.

12 дугаар зүйл.Соёл, боловсролын салбар дахь жендэрийн эрх тэгш байдлын баталгаа

12.1.Эрэгтэй, эмэгтэй хүн сургуулийн өмнөх, бага, дунд, мэргэжлийн болон дээд боловсрол эзэмших, албан ба албан бус сургалтад хамрагдах ба мэргэжил дээшлүүлэх, мэргэших, арга зүйн зөвлөгөө авах, мөн сургалтын тэтгэлэг авах тэгш эрх, тэгш боломжтой байна.

12.2.Боловсролын сургалтын байгууллагын захирал, эрхлэгчийн ажлын байр, сургалтын орчныг жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтаас ангид байлгаж, жендэрийн сургалт, гэгээрлийн үйл ажиллагааг төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн үндсэн дээр хэрэгжүүлнэ.

12.3.Боловсролын сургалтын байгууллагын үйл ажиллагааны тайланд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах ажлын үр дүн, гарсан зөрчил, түүнийг арилгах талаар авсан арга хэмжээг тусгах бөгөөд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах ажлын үр дүн нь сургууль, цэцэрлэгийн захирал, эрхлэгчийн үйл ажиллагааг үнэлэх, дүгнэх шалгуур үзүүлэлтийн нэг байна.

12.4.Сургуулийн өмнөх, бага, дунд, мэргэжлийн болон дээд боловсролын стандарт, зохих түвшний сургалтын хөтөлбөрт суралцагчийн зайлшгүй эзэмшвэл зохих жендэрийн эрх тэгш байдалтай холбоотой агуулга, арга зүй, үнэлгээг тусгана.

12.5.Ерөнхий боловсролын сургууль, сургалтын бусад байгууллагад хэрэглэдэг ном, сурах бичиг болон сургалтын хэрэглэгдэхүүн нь жендэрийн эрх тэгш байдлыг үгүйсгэсэн агуулгатай байж үл болно.

12.6.Насанд хүрсэн иргэн нь эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн боловсролын түвшний зөрүүг багасгахад чиглэсэн боловсрол нөхөн олгох албан ба албан бус сургалтад хамрагдах, тасралтгүй боловсролын үйлчилгээг хүртэх тэгш боломж, нөхцөлөөр хангагдана.

12.7.Энэ хуулийн 6.5.1, 6.5.6-д зааснаас бусад боловсролын бүх шатны сургалтын байгууллага элсэлтийн нөхцөл, шаардлагыг хүйсээс хамааран ялгаатай тогтоох, элсүүлэхээс татгалзах, сургалтын ба бусад үйлчилгээ үзүүлэхийг хязгаарлах, татгалзах, эсхүл бусад арга, хэлбэрээр ялгаварлан гадуурхахыг хориглоно.

13 дугаар зүйл. Эрүүл мэндийн салбар дахь жендэрийн эрх тэгш байдлын баталгаа

13.1.Төрөөс эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн эрүүл мэндийн онцлог хэрэгцээнд зориулсан үйлчилгээ бий болгоход чиглэсэн арга хэмжээ авна.

13.2.Эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн дунд зонхилон тохиолдож нас баралтын үндсэн шалтгаан болж байгаа өвчлөлтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд шаардагдах хөрөнгийг улсын төсөвт тусгаж байна.

13.3.Хүсээгүй жирэмслэлт, бэлгийн замын халдвараас урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах эрхийг хүч хэрэглэх, тулган шаардах буюу аливаа арга, хэлбэрээр зөрчихийг хориглоно.

13.4.Эрэгтэй, эмэгтэй хүнийг нөхөн үржихүйн болон эрүүл мэндийн чиглэлийн бусад сургалт, сурталчилгаанд оролцох, үзлэг, шинжилгээнд хамрагдахад саад учруулахыг хориглоно.

13.5.Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийг ялгаварлан гадуурхах, үр хөндүүлэхийг ятгах, шаардах, дарамтлахыг хориглоно.

13.6.Орлого багатай, алслагдмал нутгийн хүн ам болон үндэстний цөөнхийн хүүхэд төрүүлэх, хүүхдээ асрах эрхийг хангах ба түүнд шаардлагатай туслалцаа, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах арга хэмжээ авна.

14 дүгээр зүйл. Гэр бүлийн харилцаан дахь жендэрийн эрх тэгш байдлын баталгаа

14.1. Гэрлэгчид, төрийн эрх бүхий байгууллагад бүртгүүлээгүй боловч хамтын амьдралтай байгаа хүн ямар нэг байдлаар эхнэр, нөхөр, хамтын амьдралтай байгаа хүнээ мэргэжлээрээ ажиллах, бусад хэлбэрээр нийгмийн амьдралд чөлөөтэй оролцох эрхийг хязгаарлах, саад учруулахыг хориглоно.

14.2. Эрэгтэй, эмэгтэй хүний гэрлэх, гэрлэлтийн гэрээ байгуулах, өөрчлөх, гэрлэлтээ сайн дураараа цуцлуулах, хүүхдээ өсгөн хүмүүжүүлэх, гэр бүлийн харилцаанд оролцох зэрэг хүний эрх, эрх чөлөөг зөрчихийг хориглоно.

14.3. Эхнэр, нөхөр нь хүүхдийн тоо, төрөлт хоорондын хугацаа зэргийг хамтран шийдвэрлэх, хүсээгүй жирэмслэлтээс хамгаалах адил тэгш эрх, үүрэгтэй.

14.4. Эх, эцэг хүүхэддээ нийгмийн үүрэг, хариуцлага, хүүхдээ өсгөн хүмүүжүүлэх хамтын эрх тэгш оролцоо болон жендэрийн эрх тэгш байдлын тухай ойлголт, хүнийг хүйсийн шинжээр үл ялгаварлах үзэл, зан үйлийг өөрсдийн үлгэр дууриал, гэр бүлийн хүмүүжлээр олгох үүрэгтэй.

14.5. Дундаа хамтран өмчлөх эд хөрөнгөөс гэр бүлийн гишүүнд ногдох хувь хөрөнгийг тогтооход оролцох, түүнийг захиран зарцуулах, орлого олох, гэр бүлийн бусад хэрэгцээг хангах үйл ажиллагаа явуулах гэр бүлийн гишүүний эрхийг хүйсийн шинжээр хязгаарлаж үл болно.

14.6. Эхнэр, нөхрийн гэрлэснээс хойш гэр ахуйн ажил ба өрхийн аж ахуй эрхэлсэн, хүүхэд, ахмад настныг асарсан зэрэг гэрийн хөлсгүй хөдөлмөрийн үнэлгээг нийгмийн баялаг бүтээх болон өрхийн эдийн засагт оруулсан хувь хэмээн тооцно.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ**ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ****15 дугаар зүйл. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаархи Улсын Их Хурлын бүрэн эрх**

15.1. Улсын Их Хурал жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар дараахь бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

15.1.1. төрийн бодлого, хууль тогтоомжийг хүний эрхэд суурилсан жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангасан байхаар тодорхойлох;

15.1.2. энэ хууль болон Монгол Улсын олон улсын гэрээгээр тогтоосон жендэрийн эрх тэгш байдлын зарчим, хэм хэмжээнд нийцүүлэн эрэгтэй, эмэгтэй хүний тэгш эрх, тэгш боломж, тэгш хандлагын баталгааг хангах эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох;

15.1.3.Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хууль тогтоомж, Монгол Улсын олон улсын гэрээнд заасан эмэгтэй, эрэгтэй хүний эрх тэгш байдлыг хангах эдийн засаг, нийгэм, эрх зүйн болон төрийн бодлогын хүрээнд дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн үр дүнгийн хэрэгжилтийг хангахуйц хөрөнгө батлах;

15.1.4.дараахь тайлан, илтгэлийг 2 жил тутам хэлэлцэж, дүгнэлт гаргах:

15.1.4.а.жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах үйл ажиллагааны хэрэгжилт, үр дүнгийн талаархи Засгийн газрын тайлан;

15.1.4.б.жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаархи хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн төлөв байдал, жендэрийн ялгаварлан гадуурхалттай холбоотой гомдлын хянан шийдвэрлэлтийн талаархи Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын илтгэл;

15.1.4.в.төрийн албан дахь жендэрийн эрх тэгш байдлын төлөв байдал, жендэрийн ялгаварлан гадуурхалт, бэлгийн дарамтаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авсан арга хэмжээний явц, үр дүнгийн талаархи Төрийн албаны зөвлөлийн тайлан;

15.1.4.г.Эмэгтэйчүүдийг алагчилах бүх хэлбэрийг устгах тухай конвенцийн хэрэгжилтийн талаархи Монгол Улсын ээлжит тайлан.

15.1.5.хуульд заасан бусад бүрэн эрх.

16 дугаар зүйл.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаархи Засгийн газрын бүрэн эрх

16.1.Засгийн газар жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар дараахь бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

16.1.1.жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах арга хэмжээг улсын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө болон салбарын хөгжлийн бодлого, хөтөлбөрт тусгах, жендэрийн мэдрэмжтэй төсвийн төлөвлөлтийн тогтолцоог нэвтрүүлэх, жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангахад чиглэсэн хөтөлбөр, энэ хуулийн 7 дугаар зүйлд заасан тусгай арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, эдгээрийн хэрэгжилтийг хангахуйц санхүүгийн эх үүсвэрийг батлуулах;

/Энэ заалтад 2021 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./

16.1.2.хүйсээр ангилсан статистикийн мэдээллийг бүрдүүлэх, жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангасан эсэх талаар дүн шинжилгээ хийлгэх, түүний дүнг хэрэглэгч болон олон нийтэд хүргэх нөхцөлийг хангах;

16.1.3.жендэрийн мэдрэмжтэй хөгжлийн бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд хүний ба санхүүгийн нөөцийг бүрдүүлэх арга хэмжээ авах;

16.1.4.жендэрийн эрх тэгш байдлыг эрхэмлэсэн соёлыг төлөвшүүлэх гэгээрэл, сурталчилгааны ажлыг хүн амын дунд зохион байгуулах, хүнийг ялгаварлан гадуурхахад чиглэсэн мэдээлэл, ухуулга, сурталчилгаанаас

олон нийтийг хамгаалах арга хэмжээ авах;

16.1.5.төрийн байгууллагын үйл ажиллагаа, ажлын байрыг жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтаас ангид байлгах зорилгод нийцүүлэн төрийн албаны стандарт батлан хэрэгжүүлэх;

16.1.6.жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах эрх хэмжээний хүрээнд заавар, журам, зөвлөмж батлан гаргах;

16.1.7.жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах бодлого, үйл ажиллагааны үр дүнгийн талаар Улсын Их Хуралд тайлагнах.

16.2.Засгийн газар өрхийн аж ахуйн ба гэрийн хөлсгүй хөдөлмөрийн үнэлгээг үндэсний тооцооны өргөтгөсөн системд тусгах бодлого, арга зүйг нэгдсэн удирдлагаар хангах үүрэг хүлээнэ.

17 дугаар зүйл.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаархи Монгол Улсын Ерөнхий сайдын бүрэн эрх

17.1.Монгол Улсын Ерөнхий сайдын эрхлэх ажлын хүрээнд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах асуудал хамаарна.

17.2.Монгол Улсын Ерөнхий сайд Жендэрийн үндэсний хороог тэргүүлж, түүний үйл ажиллагааг удирдлагаар хангана.

18 дугаар зүйл.Жендэрийн үндэсний хорооны чиг үүрэг

18.1.Жендэрийн үндэсний хороо нь жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах бодлогыг хэрэгжүүлэхэд төр, олон нийтийн тэнцүү оролцоог хангаж, тогтвортой ажиллах баталгааг бүрдүүлсэн орон тооны бус байгууллага мөн. Жендэрийн үндэсний хороо ажлын албатай байна.

18.2.Жендэрийн үндэсний хорооны бүрэлдэхүүнийг Монгол Улсын Ерөнхий сайдын санал болгосноор Засгийн газар батална.

18.3.Жендэрийн үндэсний хороо жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар дараахь чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

18.3.1.жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах бодлого, хөтөлбөр, тусгай арга хэмжээг боловсруулах, хэрэгжүүлэх, түүний биелэлтэд хяналт тавих ажлыг зохион байгуулах;

18.3.2.жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах бодлогыг хэрэгжүүлэх эдийн засаг, эрх зүйн баталгааг бүрдүүлэх, түүнийг боловсруулах ажлыг арга зүйн удирдлагаар хангах;

18.3.3.жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангахтай холбоотой асуудлаар хууль тогтоомж, бодлого, хөтөлбөр болон олон улсын байгууллагаас гаргасан зөвлөмжийн хэрэгжилт, үр дүнтэй танилцах, зөвлөгөө өгөх;

18.3.4.жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангахад шаардлагатай үндэсний чадавхийг төрийн байгууллагын болон нийгмийн хүрээнд бэхжүүлэхэд

чиглэсэн бодлого, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээг боловсруулах, хэрэгжүүлэх, түүний биелэлтэд хяналт тавих ажлыг зохион байгуулах;

18.3.5.энэ хуулийн 15.1.4.а-д заасан тайланг бэлтгэх ажлыг зохион байгуулах;

18.3.6.энэ хуулийн 15.1.4.в, 15.1.4.г-д заасан тайлангийн төсөлтэй танилцах, санал өгөх;

18.3.7.энэ хуулийн 18.3.15-д заасан тайлангийн төслийг хэлэлцэх, санал өгөх;

18.3.8.жэндэрийн мэдээллийн сан бүрдүүлэх, нэгдсэн сүлжээ байгуулах, жэндэрийн мэдээллийг хэрэглэгчид хүргэх ажлыг зохион байгуулах;

18.3.9.жэндэрийн эрх тэгш байдлыг хангах, бэхжүүлэх, хамгаалахад олон нийтийн болон хувийн хэвшлийн байгууллага, иргэдийн оролцоог хангах;

18.3.10.жэндэрийн эрх тэгш байдлыг хангах төрийн бодлого, хууль тогтоомжийг аж ахуйн нэгж, байгууллага, олон нийтэд таниулах, сурталчлах үйл ажиллагааг хэвлэл мэдээлэл, олон нийтийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагатай хамтран зохион байгуулах, жэндэрийн эрх тэгш байдлыг хангах ажлын үр дүнгийн тухай мэдээлэх;

18.3.11.жэндэрийн салбар хороо, зөвлөлийн тайлан, мэдээллийг хэлэлцэж, дүгнэлт гаргах;

18.3.12.жэндэрийн эрх тэгш байдлыг хангах ажлаар үр дүнд хүрсэн аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэнийг шагнал, урамшилд тодорхойлох;

18.3.13.Жендэрийн үндэсний хороо, түүний ажлын албаны бүтэц, зохион байгуулалт, дүрмийг хэлэлцэж, батлуулах;

18.3.14.жэндэрийн эрх тэгш байдлын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн төлөв байдлын талаар судалгаа, дүн шинжилгээ хийх ажлыг зохион байгуулах;

18.3.15.жэндэрийн эрх тэгш байдлыг хангахтай холбогдсон хууль тогтоомж, бодлого, хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн байдлын талаархи тайланг бэлтгэж Засгийн газарт оруулах;

18.3.16.жэндэрийн эрх тэгш байдлыг хангах асуудлаар олон улсын байгууллага, гадаад улстай хийх хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх.

18.4.Жендэрийн үндэсний хороо нь орон нутагт салбар хороо, төрийн захиргааны төв байгууллагад салбар зөвлөлтэй байна.

18.5.Жендэрийн үндэсний хороо ажлаа Засгийн газарт тайлагнана.

19 дүгээр зүйл.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаархи төрийн захиргааны төв болон нутгийн захиргааны байгууллагын чиг үүрэг

19.1.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар төрийн захиргааны төв болон нутгийн захиргааны байгууллага дараахь чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

19.1.1. тухайн салбар, орон нутгийн хөгжлийн бодлого, ерөнхий төлөвлөгөө, хөтөлбөр, төсөлд жендэрийн мэдрэмжтэй болгох арга зүйг нэвтрүүлэх, тэдгээрийн төсөлд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангасан эсэх талаар дүн шинжилгээ хийлгэж, тайланг хэлэлцэж, дүгнэлт гаргах;

19.1.2. тухайн салбар, орон нутгийн хэмжээнд хүйсээр ангилсан статистикийн мэдээллийг бүрдүүлэх, жендэрийн эрх тэгш байдлын төлөв байдал, бодлогын үр нөлөөг үнэлэх;

19.1.3. салбарын бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбөр, төсөл зэрэг баримт бичгийн төслийг жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангасан эсэх талаар дүн шинжилгээ хийсэн үнэлгээний тайлан, зөвлөмжийн хамт Засгийн газарт өргөн мэдүүлэх;

19.1.4. зөвлөх чиг үүрэг бүхий жендэрийн салбар зөвлөл, хороо байгуулж, түүний бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг батлах;

19.1.5. төрийн байгууллагын жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангахтай холбоотой зарим чиг үүргийг олон нийтийн болон төрийн бус байгууллагаар гэрээний дагуу гүйцэтгүүлэх, үүнд шаардагдах зардлыг жил бүрийн төсөвт тусгаж батлуулах;

19.1.6. тухайн салбар, орон нутгийн хэмжээнд жендэрийн сургалт, гэгээрлийн ажил явуулах;

19.1.7. энэ хуулийн 11.4-т заасан арга хэмжээг тухайн салбар, орон нутгийн онцлог, шаардлагад нийцүүлэн зохион байгуулах;

19.1.8. төрийн захиргааны төв болон нутгийн захиргааны байгууллагад ажиллагсдын хүйсийн тэнцвэртэй байдлын тайланг сум, дүүргийн Засаг дарга дараа оны 01 дүгээр сарын 10-ны дотор аймаг, нийслэлийн Засаг даргад, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга дараа оны 02 дугаар сарын 10-ны дотор Жендэрийн үндэсний хороонд тус тус хүргүүлэх;

19.1.9. төрийн захиргааны төв байгууллага жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах үйл ажиллагааны явц, үр дүнгийн тухай тайланг Жендэрийн үндэсний хороонд дараа оны 02 дугаар сарын 10-ны дотор хүргүүлэх.

19.2. Төрийн захиргааны төв болон нутгийн захиргааны байгууллага хууль тогтоомж, бодлого, ерөнхий төлөвлөгөө, хөтөлбөр, төсөл боловсруулах, жендэрийн тэгш байдлын судалгаа, дүн шинжилгээний ажлыг жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлж болно.

20 дугаар зүйл. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаархи нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын бүрэн эрх

20.1. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар нутгийн өөрөө удирдах байгууллага дараахь бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

20.1.1. жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль тогтоомж, төрийн бодлогыг тухайн орон нутгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн бодлогод

тусгах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;

20.1.2. харъяа нутаг дэвсгэрийнхээ хэмжээнд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах арга хэмжээний зардлыг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэх;

20.1.3. жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах чиглэлээр байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэний үйл ажиллагааг дэмжиж, тэдгээртэй хамтран ажиллах;

20.1.4. жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах төрийн бодлогын хэрэгжилтийн тайланг аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал дараа оны 02 дугаар сарын 20-ны дотор Жендэрийн үндэсний хороонд хүргүүлэх.

20.2. Аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал хүний эрх, жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн явц, үр дүнгийн талаар тухайн шатны Засаг даргын тайланг хуралдаанаараа хэлэлцэж, дүнг нийтэд мэдээлнэ.

/Энэ хэсэгт 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./

21 дүгээр зүйл. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаархи Төрийн албаны зөвлөлийн чиг үүрэг

21.1. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаар Төрийн албаны зөвлөл дараахь чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

21.1.1. төрийн албаны хүйсээр ангилсан статистик мэдээ, мэдээллийн тогтолцоог бүрдүүлэх, уг мэдээллээр Улсын Их Хурал, Ерөнхийлөгч, Засгийн газар бусад сонирхогч этгээдийг хангах;

21.1.2. төрийн албыг жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтаас ангид байлгахад чиглэсэн хэм хэмжээ, стандарт нэвтрүүлэх, тухайн асуудлаар энэ хуулийн 18.4-т заасан салбар, зөвлөлийг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах;

21.1.3. төрийн албан дахь жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтын талаархи гомдлыг барагдуулах үйл ажиллагаанд хяналт тавих;

21.1.4. энэ хуулийн 10.1, 10.3, 10.4, 11.3.2 дахь заалтын биелэлтэд хяналт тавих.

21.2. Энэ хуулийн 15.1.4.в-д заасан тайланг Улсын Их Хурлаар хэлэлцүүлж, шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулна.

22 дугаар зүйл. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангахад олон нийтийн байгууллагын оролцоо

22.1. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангахад олон нийтийн байгууллага дараахь оролцоотой байна:

22.1.1. жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангахад чиглэсэн хууль тогтоомж, төрийн бодлого, бусад шийдвэрийг боловсруулах, хэрэгжүүлэх, түүний

биелэлтэд хяналт тавихад оролцох, иргэний зөрчигдсөн эрхийг хамгаалах;

22.1.2.төрийн байгууллагаас жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангахтай холбоотой мэдээлэл, санхүү, арга зүйн болон бусад дэмжлэг авах;

22.1.3.жендэрийн эрх тэгш байдлын талаар саналаа илэрхийлэх.

22.2.Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлд заасны дагуу жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах төрийн байгууллагын тодорхой чиг үүргийг төрийн бус байгууллага гэрээгээр хариуцан гүйцэтгэж болно.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ЗӨРЧСӨН ТАЛААРХИ ГОМДЛЫГ ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХ

23 дугаар зүйл.Жендэрийн эрх тэгш байдал зөрчигдсөн тухай гомдол гаргах

23.1.Энэ хуулийн 14 дүгээр зүйлээс бусад зүйл, заалтыг зөрчсөн нь Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комисст гомдол гаргах үндэслэл болно.

23.2.Энэ хуулиар баталгаажуулсан жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах, мөн эрэгтэй, эмэгтэй хүний тэгш эрх, тэгш боломж, тэгш хандлагыг аж ахуйн нэгж, байгууллага, албан тушаалтан зөрчсөн гэж үзвэл үйлдвэрчний эвлэлийн болон бусад олон нийтийн байгууллага гомдол гаргах эрхтэй.

23.3.Төрийн байгууллага, аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажилтан ажлын байрандаа жендэрийн ялгаварлан гадуурхалт гаргасан бол ажил олгогчийг нэгэн адил энэ хуулийг зөрчсөнд тооцно.

24 дүгээр зүйл.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг зөрчсөн талаархи гомдлыг хянан шийдвэрлэх

24.1.Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комисс нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээнд заасан жендэрийн эрх тэгш байдлын тухай заалтын хэрэгжилтэд хөндлөнгийн хяналт тавих, эдгээр хууль тогтоомж зөрчсөнтэй холбоотой гомдлыг хүлээн авах, хянан шийдвэрлэх үйл ажиллагааг Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын тухай хуулиар олгосон бүрэн эрхийнхээ дагуу хэрэгжүүлнэ.

24.2.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг зөрчсөн талаархи гомдлын үндэслэл хөдөлмөрийн гэрээ буюу хамтын гэрээ, хэлэлцээрийн хүрээнд шийдвэрлэх боломжтой нь тогтоогдвол гэрээний талууд гомдлыг хөдөлмөрийн эрхийн болон хөдөлмөрийн сонирхлын маргааныг зохицуулах журмаар шийдвэрлэнэ.

/Энэ хэсэгт 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./

24.3.Энэ хуулийн 14 дүгээр зүйлд заасны дагуу гарсан маргааныг Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасан журмаар шийдвэрлэнэ.

24.4.Бэлгийн дарамтын талаархи гомдлыг хянан шийдвэрлэх явцад илэрсэн хувь хүнтэй холбоотой мэдээллийг хувийн нууц гэж үзэж, Хүний хувийн мэдээлэл хамгаалах тухай хуулиар хамгаална.

/Энэ заалтад 2021 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ ЗӨРЧИГЧИД ХҮЛЭЭЛГЭХ ХАРИУЦЛАГА

25 дугаар зүйл.Гэм хор учирснаас үүсэх хариуцлага

25.1.Ажилтан хөдөлмөрийн гэрээ болон албан тушаалын дагуу хүлээсэн үүргээ гүйцэтгэх явцад энэ хуулийг зөрчиж бусдад гэм хор учруулсан бол Иргэний хуулийн 498.1, 498.2-т заасны дагуу түүнийг ажиллуулж байгаа ажил олгогч хариуцан арилгана.

25.2.Ажил олгогч энэ хуулийн 11.4-т заасан арга хэмжээ авсан болохоо нотолбол энэ хуулийн 25.1 дэх хэсэг хамаарахгүй.

26 дугаар зүйл.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

26.1.Энэ хуулийг зөрчсөн этгээдэд Төрийн албаны тухай болон холбогдох бусад хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

/Энэ хэсгийг 2015 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн хуулиар өөрчлөн найруулсан/

26.2.Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комисст гаргасан гомдлыг хянан шийдвэрлэхтэй холбогдуулан шаардлагатай мэдээлэл, баримт бичгийг хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр гаргаж өгөөгүй зэргээр Комиссын гишүүний бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд нь саад учруулсан этгээдэд холбогдох хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

/Энэ хэсэгт 2015 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан/

26.3.Гэр бүлийн харилцаанд хүйсийн шинжээр шууд ялгаварлан гадуурхсан этгээдийг Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн дагуу зохион байгуулдаг зан үйлд нөлөөлөх албадан сургалтад хамруулж болно.

ЗУРГАДУГААР БҮЛЭГ

БУСАД ЗҮЙЛ

27 дугаар зүйл.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль тогтоомжийн биелэлтэд тавих хяналт

27.1.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль тогтоомжийн биелэлтэд Улсын Их Хурал, Засгийн газар, аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн Засаг дарга тус тусын эрх хэмжээнийхээ дагуу хяналт тавина.

/Энэ хэсэгт 2022 оны 4 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан./

27.2.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах, түүнчлэн эрэгтэй, эмэгтэй хүний тэгш эрх, тэгш боломж, тэгш хандлагын баталгааны хэрэгжилтэд үйлдвэрчний эвлэлийн болон олон нийтийн бусад байгууллага, иргэд олон нийтийн хяналт тавина.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Д.ДЭМБЭРЭЛ

ЖЕНДЭРИЙН
ҮНДЭСНИЙ ХОРОО

**ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫГ
ХАНГАХ САЛБАР ДУНДЫН СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ
(2022-2031)**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР
ЖЕНДЭРИЙН ҮНДЭСНИЙ ХОРООНЫ
ХУРАЛДААНЫ ТОГТООЛ

2022 оны 10 сарын 05 өдөр

Дугаар 2

Улаанбаатар хот

Салбар дундын стратеги төлөвлөгөө
батлах тухай

Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн 18.3.1, Жендэрийн үндэсний хорооны дүрмийн 2.3, 2.9-д заасныг тус тус үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх зорилгоор ТОГТООХ нь:

1. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах салбар дундын стратеги төлөвлөгөө (2022-2031)-г хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Стратеги төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээг эрхэлсэн салбар, харьяалах нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд хэрэгжүүлэх, шаардагдах зардлыг улсын болон орон нутгийн төсөв, гадаадын төсөл, хөтөлбөрийн хүрээнд шийдвэрлэн, хэрэгжүүлж ажиллахыг жендэрийн салбар хороо, салбар зөвлөлийн дарга нар болон хорооны гишүүдэд тус тус даалгасугай.

3. Стратеги төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг үндэсний хэмжээнд нэгдсэн удирдлага, мэргэжил, арга зүйгээр хангах, төрийн болон төрийн бус байгууллага, олон улсын байгууллага, хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоо, санал санаачилгыг дэмжин хамтарч ажиллах, төсвийн төлөвлөлт, зарцуулалт, үйл ажиллагааны хяналт-шинжилгээг тогтмол, үнэлгээг 2 жил тутам хийж, биелэлтийн мэдээллийг жил бүр танилцуулахыг Хорооны нарийн бичгийн дарга бөгөөд Ажлын албаны дарга /Т.Энхбаяр/-д даалгасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД,
ЖЕНДЭРИЙН ҮНДЭСНИЙ
ХОРООНЫ ДАРГА

Л.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

Жендэрийн үндэсний хорооны 2022 оны
... дугаар төлөвлөлийн хэсэрлэлт

ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ ТЭГШ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ САЛБАР ДУНДЫН СТРАТЕГИ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ /2022-2031 ОН/

№	Зорилго, зорилт, үйл ажиллагаа	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Сурь түвшин		Зорилтот түвшин		Хэрэгжүүлэх байгууллага	
				2021/2022	2026	2031	Үндсэн	Хамтрагч	
1.	Зорилго 1. Охид, хөвгүүд, эмэгтэй эрэгтэй хүмүүст эрүүл, аюулгүй амьдрах, сурч боловсрох тэгш боломж бүрдүүлнэ.	2	3	4	5	6	7	8	
1.1	Зорилт 1.1. Эрүүл идэвхтэй амьдрах тэгш боломж бүрдүүлж, эмэгтэй эрэгтэй хүмүүсийн дундаж наслалтын зөрүүг багасгана.	Жендэрийн зөрүүтэй байдлын үзүүлэлт. Боловсролын түвшин	Оноо	0.994	0.996	0.998	БШУЯ	ЖУХ, Бүх яам	
1.1.1	Эрүүл мэндийн салбарын жендэрийн бодлого, төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх, эрүүл идэвхтэй амьдралын мэдлэг, хандлага, дадлыг жендэрийн мэдрэмжтэй хэвшүүлэх чадавх бүрдүүлнэ.	Эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалтын зөрүү	Жил	9.5	8	7	ЭМЯ	Бүх яам, БТСУХ, Бүх аймаг дүүргийн Засаг дарга	
1.1.1.1	Эрүүл мэндийн салбарын жендэрийн бодлого, төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх, эрүүл идэвхтэй амьдралын мэдлэг, хандлага, дадлыг жендэрийн мэдрэмжтэй хэвшүүлэх чадавх бүрдүүлнэ.	Сургалтад хамрагдсан ажилтан, хүйсээр	Хувь	0	70	100	ЭМЯ	ЖУХ	
1.1.1.2	Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний болон өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх зардал, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарцуулалтад жендэрийн шинжилгээ хийж, шийдвэр гаргалтад ашиглана.	Эрүүл мэндийн нийт төсөвт нийгмийн эрүүл мэндэд зарцуулсан төсөв	Хувь	4	10	50	ЭМЯ	ЖУХ	
1.1.1.3	Нийгмийн эрүүл мэндийн болон эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ, дэд бүтцийг жендэрийн мэдрэмжтэй хөгжүүлнэ.	Жендэрийн мэдрэмжтэй үйлчилгээ, дэд бүтэц бүрдүүлсэн эрүүл мэндийн байгууллага	Хувь	0	20	40	ЭМЯ	ЖУХ	

1.1.4	Жендэрийн ялгаатай хэрэгцээнд нийцүүлэн эрүүл амьдралын хэв маягийг хэвшүүлэх (эрүүл хоол хүнс хэрэглэх, хорт зуршлаас сэргийлэх) замаар зоонозын халдварт өвчнөөс сэргийлэх арга хэмжээг бодлогын баримт бичигт тусгаж хэрэгжүүлнэ.	Бодлого батлагдсан эсэх, бодлогын хэрэгжилт	Тийм/үгүй Хувь	Үгүй 0	Тийм 50	- 100	ЭМЯ	ХХААХУЯ, БШУЯ
1.1.5	Эрэгтэй, эмэгтэй хүний дундаж наслалтын зөрүүгэй байдал, түүний шалтгааныг газарзүйн байршлаар нарийвчлан судалж, орон нутгийн төлөвлөлтөд тусгана.	Судалгаа, Төлөвлөлтөд тусгасан аймаг, дүүрэг	Тоо	0	15	30	ЭМЯ	Аймаг, дүүргийн ИТХ, Засаг дарга
1.1.6	"Эрэгтэй, эмэгтэй хүний дундаж наслалтын зөрүүг багасгах арга хэмжээний төлөвлөгөө"-г хэрэгжүүлэх салбар дундын зохицуулалтыг сайжруулна.	Арга хэмжээ	Тоо	50	100	-	ЖҮХ	Бүх яам, аймаг дүүргийн Засаг дарга, ИТХ
1.1.7	Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн кабинет, стандартын дагуу аймаг, дүүрэг бүрт байгуулж, хүний нөөцийг бэлтгэж, тоног төхөөрөмжөөр хангана.	Стандарт хангасан кабинет, хүний нөөцтэй аймаг, дүүрэг	Тоо	14	30	-	ЭМЯ	Аймаг, дүүргийн ИТХ, Засаг дарга
1.1.8	Эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн кабинетаар үйлчлүүлэгчдийн тоог нэмэгдүүлэх нөлөөллийн стратеги хэрэгжүүлж байгаа Орхон зэрэг аймгийн эрэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн кабинетын сайн туршлагыг түгээн дэлгэрүүлнэ.	Сайн туршлагыг нэвтрүүлсэн орон нутаг	Тоо	1	10	21	ЭМЯ	Бүх шатны Засаг дарга
1.1.9	Эрэгтэйчүүдийн хөгжлийн төвийг байгуулан туршиж, хөгжүүлнэ.	Байгуулсан төв	Тоо	0	1	5	ХНХЯ	ЖҮХ, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
1.1.10	Эрүүл амьдралын зан үйл, дадал эзэмшсэн манлайлагч, олны танил эрэгтэйчүүдийн ололт амжилтыг хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд хүргэнэ.	Хэвлэл мэдээллийн бүтээгдэхүүн	Тоо	0	10	15	Соёлын яам	ЦХХХЯ, СНЭ

1.1.1.11	Согтууруулах, мансууруулах бодис, тамхи зэрэг хорт бодисын хэрэглээг хязгаарлахад иргэдийн оролцооны болон эрх зүйн бусад механизмыг боловсронгуй болгоно.	Хууль тогтоомжийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ЭМЯ, ХНХЯ, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
1.1.1.12	Эмэгтэйчүүдийн эсэн мэнд амаржихуй, жирэмсний болон дараах үеийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг жендэрийн мэдрэмжтэй төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.	Судалгаа, бодлого төлөвлөлтийн хэрэгжилт	Хувь	40	70	100	ЭМЯ	ЖУХ
1.1.1.13	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, хүүхэд, тэднийг асран харгалзагчдын нийгмийн амьдралд оролцоход тулгарч байгаа саад бэрхшээлд жендэрийн шинжилгээ хийж, салбар дундын төлөвлөлт хийж хэрэгжүүлнэ.	Жендэрийн шинжилгээ, бодлого төлөвлөлт хийгдсэн эсэх, хэрэгжилт	Тийм/үгүй Хувь	Үгүй -	Тийм -	- 50	ХНХЯ	ЖУХ, ЭМЯ, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
1.2	Зорилт 1.2. Эрүүл идэвхтэй, жендэрийн ялгаварлалгүй амьдралын хэв маягийг боловсрол, соёл, спортоор төлөвшүүлнэ.	Эрүүл идэвхтэй, жендэрийн ялгаварлалгүй амьдрах дадал төлөвшүүлэх богино хугацааны хувилбарт тогтмол сургалт	Тоо	Бэлэн бус	Боловсролын түвшин бүрд 30	Боловсролын түвшин бүрд 100	БШУЯ	ЖУХ
1.2.1	Хүн бүрийг эрүүл, идэвхтэй жендэрийн ялгаварлалгүй амьдралын хэв маяг сургах боловсрол, соёлын агуулгыг тодорхойлж, хууль тогтоомжид тусгаж хэрэгжүүлнэ.	Боловсрол, соёлын хууль тогтоомжид өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлсон.	Тийм	Тийм	БШУЯ	Соёлын яам
1.2.2	Бүх нийтийн эрүүл мэндийг хамгаалах, бие бялдрын хувьд эрүүл, илүүдэл жингүй байх хөдөлгөөн өрнүүлэхэд эрэгтэйчүүдийн байгууллагын оролцоог дэмжинэ.	Оролцоог дэмжсэн арга хэмжээ	Тоо	0	5	10	БТСУХ	ЭМЯ, ЖУХ, Эрэгтэйчүүдийн ТББ

1.2.3	Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн 7 дугаар зүйлд заасан тусгай арга хэмжээг хэрэгжүүлэх замаар боловсрол (цэцэрлэгийн болон бага ангийн багш) -ын мэргэжлээр суралцах эрэгтэй, шинжлэх ухаан, технологи, инженерчлэл, математикийн чиглэлээр суралцах эмэгтэй элсэгчдийн эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.	Тусгай арга хэмжээ авсан эсэх, Цэцэрлэгийн болон бага ангийн багш мэргэжлийн чиглэлээр эрэгтэй элсэгчдийн эзлэх хувийн өсөлт, STEM (Шинжлэх ухаан, технологи, инженерчлэл, математик)-ийн чиглэлээр суралцах эмэгтэй элсэгчдийн эзлэх хувийн өсөлт, Мэдээллийн технологи чиглэлээр эмэгтэй элсэгчдийн эзлэх хувийн өсөлт	Тийм/үгүй Хувь	- 3.9	Тийм Эрэгтэй элсэгчдийн эзлэх хувь өссөн байна. Эмэгтэй элсэгчдийн эзлэх хувь өссөн байна.	Тийм Салбарт ажиллагчдын хүйсийн тэнцвэрт байдал хуульд заасан квотыг хангасан байна.	БШУЯ	ЖУХ
1.2.4	Бүх шатны боловсролын стандарт, сургалтын хөтөлбөрт жендөр болон гэр бүлийн боловсролын агуулгыг суралцагчдын нас, сэтгэхүйн онцлогт тохируулж тусгана.	Боловсролын багц хуульд холбогдох өөрчлөлт хийгдсэн эсэх Жендэрийн хэвшмэл ойлголтоос татгалзахад туслах ном зохиолын жагсаалтыг ерөнхий боловсролын заавал эзэмшүүлэх сургалтын агуулгад тусгаж баталсан эсэх	Тийм/үгүй Тийм/үгүй	Үгүй Үгүй	Тийм Тийм	Тийм Тийм	БШУЯ БШУЯ	ХНХЯ, ГБХЗХГ

1.2.5	Жендэрийн хэвшмэл ойлголтыг өөгшүүлэх "Дархан бэр" зэрэг арга хэмжээг хориглох, жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтаас ангид байх эрх зүйн соёл, хэвшил төлөвшүүлэх сургалт сурталчилгааг "иргэдийн эрх зүйн нийгэмшил" хандлагын хүрээнд нэвтрүүлнэ.	Сургалт сурталчилгааны бүтээгдэхүүн	Тоо	2	8	18	ХЗДХЯ	Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
1.2.6	Зан үйлд нөлөөлөх сайн дурын сургалтын арга зүйг хөгжүүлж, сум, хороонд жигд хүртээмжтэй зохион байгуулна.	Сургалт хийгдэж буй сум, хороо	Хувь	0	70	100	ХЗДХЯ	ХНХЯ
1.2.7	Дотуур байранд амьдардаг бага ангийн хүүхдийг дэмжих туслах багш ажиллуулах эрх зүйн орчин бүрдүүлж, дотуур байранд амьдрахад нь дэмжлэг үзүүлэх орчин, үйлчилгээг бий болгоно.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх, Орчин, үйлчилгээ бүрдсэн дотуур байр	Тийм/ Үгүй Хувь	Боловс -ролын багц хуулийн төсөл	Тийм 30	- 100	БШУЯ	Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
1.2.8	Малчдын хүүхдэд СӨБ, бага боловсрол олгох орчныг жендэрийн хувьд ээлтэй болгох Увс аймгийн Бөхмөрөн сумын сайн туршлагыг түгээн дэлгэрүүлнэ.	Сайн туршлага нэвтрүүлсэн сум	Хувь	Туршлага дэлгэрүүлэх төлөвлөгөө	10	20	БШУЯ	Аймаг, сумын Засаг дарга, ИТХ
1.2.9	Боловсролын үйлчилгээг жендэрийн агуулга, мэдрэмжтэй хүргэх, мэргэжил сонголт дахь жендэрийн хэвшмэл ойлголтын нөлөөг арилгах чадавхыг ерөнхий боловсролын сургуулийн багш нарт системтэй олгоно.	Сургалтын тогтолцоо бүрдсэн эсэх, чадавхжсан багш	Тийм/ үгүй Хувь	Үгүй -	Тийм -	Тийм	БШУЯ	ЖУХ
1.2.10	Ерөнхий боловсролын сургуулийн суралцагчдыг хорт зуршил, болзошгүй эрсдэлт зан үйл болон жендэрийн хэвшмэл ойлголтоос сэргийлэх үйл ажиллагааг эцэг эх, багш, сурагчид (охид, хөвгүүд)-ын клуб, бүлгээр дамжуулан идэвхжүүлж дэмжинэ.	Оролцоог идэвхжүүлсэн сургууль	Тийм/ үгүй, Хувь	Мэдээлэл бэлэн бус	Тийм 30	- 70	БШУЯ	ХНХЯ Бүх шатны Засаг дарга, ИТХ

1.2.11	Цэцэрлэгийн болон бага ангийн багшийн үндсэн цалин хөлс, урамшууллыг нэмэгдүүлэх тусгай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.	Тусгай арга хэмжээ авсан, хэрэгжилтэд үнэлгээ хийсэн эсэх	Тийм/ үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	БШУЯ	ТАЗ, ХНХЯ
1.2.12	Сургууль завсардсан охид, хөвгүүд, ерх толгойлсон залуу эмэгтэйчүүдийг дахин суралцуулах, мэргэжил олгоход шаардлагатай дэмжлэг үзүүлнэ.	Суралцагчид нас, хүйсээр	Тоо	Тодорхойлох шаардлагатай	Суурийг 35 хувиар нэмэгдүүлэх	Суурийг 70 хувиар нэмэгдүүлэх	БШУЯ	ХНХЯ
1.2.13	Бүх шатны боловсролын сургалтын байгууллагад ажиллаж буй сэтгэл зүйчийг жендэрийн чиглэлээр мэргэшүүлнэ.	Жендэрийн чиглэлээр мэргэшсэн сэтгэл зүйчтэй сургалтын байгууллага, байгууллагын төрлөөр	Хувь	0	50	100	БШУЯ	Бүх шатны Засаг дарга
1.2.14	Орон нутгийн МСУТ, политехник коллежийн "Малчин" мэргэжил эзэмшүүлэх хөтөлбөрт жендэрийн үнэлгээ хийж, жендэрийн үзэл баримтлал нэвтрүүлж боловсронгуй болгоно.	Жендэрийн мэдрэмжтэй сургалтын хөтөлбөртэй эсэх	Тийм/ үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХХААХҮЯ	БШУЯ
1.2.15	Залуучуудын хөгжлийн төвийн сургагч багшид зориулсан жендэрийн сургалтын гарын авлага боловруулж, сургалтын тогтолцоонд нэвтрүүлнэ.	Гарын авлагаар бэлтгэгдсэн сургагч багш	Тоо	0	26	32	ХНХЯ	Залуучуудын хөгжлийн төв
1.2.16	Олон нийтийн мэдээлэл, зар сурталчилгааны агуулгад хэвлэл мэдээллийн жендэрийн мэдрэмжтэй байдлын шалгуур үзүүлэлтийг нэвтрүүлнэ.	Шалгуур үзүүлэлтийг хэрэгжүүлсэн байгууллага, Сайн туршлага	Хувь Тоо	0 0	30 3	60 5	ЦХХХЯ	ХХЗХ, Соёлын яам, Мэргэжлийн холбоод

1.2.17	Хэвлэл мэдээлэл, урлагийн бүтээлийн агуулга, тэдгээртэй холбогдон нийгмийн сүлжээгээр тархах мэдээлэлд жендэрийн өнцгөөс хяналт тавих олон нийтийн механизм бий болгоно.	Зар сурталчилгааны тухай хуульд өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	Тийм	Тийм	Шадар сайд, ЖУХ	ЦХХХЯ, МҮОНРТ, Мэргэжлийн холбоод, ТББ
1.2.18	Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах асуудлаар нийтийн эрх ашгийн өмгөөлөл явуулах, шаардагдах зардлын санхүүжилтийг шийдвэрлэх эрх зүйн зохицуулалт бий болгоно.	Олон нийтийн хяналтын механизмын хэлбэр (Жендэрийн шинжээчдийн бүлэг гэх мэт.)	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	Тийм	Тийм	ЖУХ	Мэргэжлийн холбоод, ТББ, МНУХ
1.3	Зорилт 1.3. Гэр бүл дэх тэгш харилцаа, хамтын үүрэг хариуцлагыг дэмжинэ.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Индекс	-	Шинээр тооцох	-	ХНХЯ	ХНХЯ	ХНХЯ	ХЭХЯ, ТББ, Хуульчдын холбоо
1.3.1	Өрх, гэр бүлийн бүтэц, гэр бүлийн харилцаанд гарч буй өөрчлөлтийг үндэслэн гэр бүлийн харилцааны эрх зүйн орчныг сайжруулж, Гэр бүлийн тухай хуульд хамтран амьдрах хэлбэр, түүнтэй холбоотой эрх зүйн зохицуулалтыг тусгана.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	Тийм	Тийм	ХЭДХЯ	ХНХЯ
1.3.2	Гэрлэлтийн гэрээний ач холбогдлыг сурталчлан таниулж, дэмжинэ.	Арга хэмжээ	Тоо	0	5	10	ХЭДХЯ	ХНХЯ	ХЭДХЯ	ХНХЯ
1.3.3	Эцэг эхийн үүрэг хариуцлага, ажил-гэр бүлийн үүргээ хослуулах, гэр бүлийн боловсрол, харилцааны талаарх мэдлэг, ойлголт олгох үйлчилгээг сум хорооны түвшинд бий болгоно.	Үйлчилгээг нэвтрүүлсэн сум, хороод	Хувь	0	30	70	ХНХЯ	ХНХЯ	ХНХЯ	Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга

1.3.4	Хүүхэд асрах чөлөөг эцэг, эх хуваалцах талаарх хуулийн заалтыг сурталчлан таниулна.	Арга хэмжээнд хамрагдсан ажиллагчид	Хувь	0	60	100	ХНХЯ	ҮЭ, АОМХ, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
1.3.5	Хүүхдээсээ тусдаа амьдарч байгаа эцэг, эх хүүхдээ өсгөж хүмүүжүүлэх үүргээ тэгш биелүүлэх гэрээ байгуулан хэрэгжүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ХНХЯ
1.3.6	Хүүхдийн тэтгэмж тогтоосон шүүхийн шийдвэрийг албадан гүйцэтгэх явцад хариуцагч /эцэг, эх/ тодорхой эрхэлсэн ажилгүй, орлогын эх үүсвэргүй болох нь тогтоогдсон бол холбогдох сангаас гаргуулж, шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагааны журмаар эргүүлэн төвлөрүүлэх эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгоно.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ХНХЯ
1.3.7	Хот хөдөөгийн залуу гэр бүлд амины орон сууц барих, бизнес эрхлэхэд зориулан хүүгүй зээл олгох, мөргөжил арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх инкубатор ажиллуулна.	Инкубатортой аймаг, дүүрэг, хүүгүй зээл авсан залуу гэр бүл	Тоо	0	15	30	ХНХЯ	Сангийн яам, Аймаг, нийслэлийн ИТХ, Засаг дарга, Монгол банк
1.3.8	Эерэг, зөв эр хүн, хариуцлагатай аав байх талаар өсвөр үе, олон нийт, эрэгтэйчүүдэд чиглэсэн олон ангит кино, драм, видео контент, шторк зэрэг бүтээгдэхүүн гаргана.	Бүтээгдэхүүн, төрлөөр	Тоо	5	10	20	Соёлын яам	ХНХЯ, ГБХЗХГ
1.4	Зорилт 1.4. Хөдөөгийн охид, эмэгтэйчүүдийн амьдралын орчин, суурь нөхцөлийг сайжруулна.	Хүн амын нутагшилт, суурьшлын ерөнхий төлөвлөлтийн хэрэгжилт: Хөдөө ажиглаж, амьдарч буй иргэд	Хувь	30.5	40	60	ЭЗХЯ	Бүх яам

1.4.1	Аймгийн төвөөс алслагдмал амьдарч буй жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хяналтын явуулын тусламж, үйлчилгээг хөгжүүлж, эхийн амрах байртай болгож, сумандаа амаржих нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Эхийн амрах байртай болгож, сумандаа амаржих нөхцөлийг бүрдүүлсэн сум	Хувь	0	30	70	ЭМЯ	Аймаг, сумын ИТХ, Засаг дарга
1.4.2	Малчин эмэгтэй, эрэгтэйчүүдэд бэлгийн, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд, гэр бүл төлөвлөлт, хүчирхийлэлгүй харилцааны талаарх мэдээллийг тогтмол хүргэнэ.	Мэдээллийг тогтмол хүргэдэг сум, баг	Хувь	0	50	100	ЭМЯ	Аймаг, сум, багийн Засаг дарга, ИТХ, ХНХЯ
1.4.3	Малчдын хөдөлмөрийг хөнгөвчлөх арга технологи нэвтрүүлэх, хос аж ахуй эрхлэх, хоршоо болон сүлжээнд нэгдэн ажиллах чиглэлээр малчин өрхийн эмэгтэйчүүдэд сургалт, зөвлөгөө өгөх инкубатор хөгжүүлнэ.	Инкубатор	Тоо	-	10	21	ХХААХҮЯ	ХНХЯ, Аймаг, сумын Засаг дарга, ИТХ
1.4.4	Залуу малчдыг чадавхжуулах сургалтын хөтөлбөрийг жендэрийн мэдрэмжтэй боловсруулан нэвтрүүлнэ.	Жендэрийн мэдрэмжтэй хөтөлбөр	Тоо	0	1	-	ХХААХҮЯ	БШУЯ
1.4.5	Туслах малчдын амьжиргааг дэмжих, хөдөлмөрийн нөхцөлийг сайжруулах, мэргэжил эзэмшүүлэх, хүний эрхийн зөрчил, хүйсийн ялгаварлан гадуурхалт, хүчирхийлээс хамгаалах тусгай төлөвлөгөө гаргаж хэрэгжүүлнэ.	Төлөвлөгөө, хэрэгжилт	Хувь	0	35	70	ХХААХҮЯ	ХНХЯ, ХЭҮК, Аймаг, сумын ИТХ, Засаг дарга
1.4.6	Байгаль орчинд ээлтэй аялал жуулчлал хөгжүүлэх чиглэлээр хөдөөгийн эмэгтэйчүүдийн чадавхыг бэхжүүлэх зөвлөх үйлчилгээ нэвтрүүлнэ.	Зөвлөх үйлчилгээнд хамрагдсан эмэгтэйчүүд	Тоо	0	1000	3000	БОАЖЯ	ХХААХҮЯ
1.4.7	Улирлын шинжтэй ажил хөдөлмөр, гар аргаар ашигт малтмал олборлож байгаа иргэн, малчид болон нийгмийн эмзэг бүлгийн иргэдийг эрсдэлээс хамгаалах үйл ажиллагаанд ЖДШ хийж, төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлнэ.	ЖДШ, төлөвлөгөөний хэрэгжилт	Хувь	0	50	100	ХХААХҮЯ	УУХҮЯ, ХНХЯ, Аймаг, сумын ИТХ, Засаг дарга

1.4.8	Хөдөөгийн охид, эмэгтэйчүүдийн аж байдлыг сайжруулах тухай НҮБ-ын тогтоолын хэрэгжилтийн үндэсний тайлан гаргаж, зөвлөмжийг хэрэгжүүлнэ.	Тайлан	Тоо	0	2	4	ХХААХҮЯ	ХНХЯ, БШУЯ, ЭМЯ
1.5	Зорилт 1.5. Жендэрт суурилсан хүчирхийлэлтэй тэмцэхэд салбар дундын зохицуулалт, хамтын ажиллагааг эрчимжүүлнэ.	Арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	Арга хэмжээний төлөв-логөө	100	100	ХЗДХЯ	Бүх яам, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
1.5.1	Жендэрт суурилсан хүчирхийллийн үндэсний хоёр дахь судалгаа хийнэ.	Судалгаа хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	0	-	Тийм	ҮСХ	ХНХЯ
1.5.2	Жендэрт суурилсан хүчирхийллийн судалгаанаас гарах зөвлөмжийн дагуу хуулийн хэрэгжилтийг сайжруулна.	Зөвлөмжийн хэрэгжилт	Хувь	0	50	80	ХЗДХЯ, ХНХЯ	Үүрэг хүлээгч бүх байгууллага
1.5.3	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийг хэрэгжүүлэх журмуудыг хуулийн үзэл баримтлал, агуулгын үүднээс шинжилж, боловсронгуй болгоно.	Үнэлгээ хийгдсэн, сайжруулсан журам, сургалтын хөтөлбөр батлагдсан эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ХНХЯ
1.5.4	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх, хохирогчид тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх салбар дундын хамтын ажиллагааг сайжруулсан Баянхонгор зэрэг аймгийн сайн туршлагыг судалж нэвтрүүлнэ.	Сайн туршлага нэвтрүүлсэн аймаг, сум, дүүрэг	Тоо	0	50	85	ХЗДХЯ	ХНХЯ, ТББ, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
1.5.5	Жендэрт суурилсан хүчирхийллийн хохирогчид үзүүлэх цогц үйлчилгээний туршлага, арга зүйг орон нутгийн удирдлага, ТББ-уудад нэвтрүүлж, чадавхжуулна.	Чадавхжсан аймаг	Тоо	3	6	12	ХЗДХЯ, ГХУСАЗЗ	Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга, ТББ
1.5.6	Гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогч болон өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдэд зориулсан нийтийн сууцыг сургууль цэцэрлэгт ойрхон барьж байгуулна.	Барьсан нийтийн сууц	Тоо	0	1	5	Нийслэл, аймгийн Засаг дарга, ИТХ	БХБЯ

1.5.7	Малчдыг гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх, илрүүлтийг сайжруулах, хохирогчийг хамгаалах үр дүнтэй тогтолцоо, арга зүйг бий болгоно.	Тогтолцоо бүрдсэн, аргачлал батлагдсан эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХНХЯ, ХЭДХЯ	ХХААХҮЯ, ХЭҮК
1.5.8	Засаг захиргааны анхан шатны нэгжид ажиллаж байгаа Хамтарсан багийн болон Түр хамгаалах байрны үйл ажиллагааны зардлыг улсын болон орон нутгийн төсвөөс бүрэн санхүүжүүлэх хуулийн заалтыг хэрэгжүүлнэ.	Бүрэн санхүүжүүлэх хуулийн заалтын хэрэгжилт, орон нутгаар	Хувь	-	70	100	ХЗДХЯ	Сангийн яам, ХНХЯ, ЭМЯ, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
1.5.9	Хүүхэд, ялангуяа бэлгийн хүчирхийллийн хохирогч хүүхдийн хувийн нууцаа хамгаалуулах эрхийг бүрэн баталгаажуулсан эрх зүйн орчин бий болгоно.	Хуулийн зохицуулалт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ХНХЯ, ХЭҮК
1.5.10	Жендэрт суурилсан хүчирхийлэл, бэлгийн дарамтын хохирогчид үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний чанар хүртээмж, цар хүрээг сайжруулна.	Үйлчилгээ үзүүлэх журам, хэрэгжилт, санхүүжилтийн өсөлт	Тоо, Хувь, Хувь	25 - -	28 50	100 Санхүү-жилт нэмэгд-сэн байна.	ХЗДХЯ	
1.5.11	Жендэрт суурилсан хүчирхийллийн хохирогчид үйлчлэх Нэг цэгийн үйлчилгээний төвд шүүхийн шинжилгээний үйлчилгээг нэгтгэн үзүүлнэ.	Шүүхийн шинжилгээний үйлчилгээтэй НЦҮТ	Хувь	0	100	-	ХЗДХЯ	
1.5.12	Нийслэл дэх Түр хамгаалах байрыг хүчирхийлэлд өртсөн хүүхэд, эмэгтэйчүүд болон эрэгтэйчүүд, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, ахмад настнуудад үйлчилгээ үзүүлэх чиглэлээр төрөлжүүлэн байгуулж, санхүүжилтийг хуулийн дагуу шийдвэрлэнэ.	Төрөлжсөн хамгаалах байр	Тоо	0	6	10	ХЗДХЯ, ХНХЯ	Сангийн яам, ЭМЯ, Нийслэлийн ИТХ, Засаг дарга

1.5.13	Жендэрт суурилсан хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх нөлөөллийн ажлыг тогтмол зохион байгуулна.	Тогтмолжсон арга хэмжээ	Тоо	1	5	16	Бүх яам	Мэргэжлийн холбоод, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
2	ЗОРИЛГО 2. Эдийн засгийн хүрээнд жендэрийн тэгш боломж, тэгш оролцоог дэмжинэ.	Жендэрийн зөрүүтэй байдлын үзүүлэлт: Эдийн засгийн оролцоо, боломж	Оноо	0.765	0.785	0.795	ХНХЯ	ЖУХ
2.1	Зорилт 2.1. Хөдөлмөрийн зах зээл дэх нас, хүйсийн ялгаварлалыг бууруулна.	Нийт ажиллагчид, насны бүлэг, хүйсээр	Мянган хүн	1127.1	1420	1710	ХНХЯ	Бүх яам
2.1.1	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих бодлого, түүний хэрэгжилтэд жендэрийн дүн шинжилгээ хийж, зөвлөмж гаргана.	Жендэрийн дүн шинжилгээ хийгдсэн эсэх, зөвлөмжийн хэрэгжилт	Тийм/үгүй, Хувь	- -	Тийм 30	- 70	ХНХЯ	АОМХ
2.1.2	Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуульд заасан төрийн албан дахь хөдөлмөрийн харилцааны баталгааны хэрэгжилтэд хяналтын тодорхой хэрэгслийг бий болгож ашиглана.	Хэрэгжилт	Хувь	0	60	100	ТАЗ	ХНХЯ, Бүх шатны Засаг дарга
2.1.3	Төр, ТББ, хувийн хэвшил дэх ажил эрхлэлтэд саад болж байгаа бүх төрлийн ялгаварлан гадуурхалтыг арилгахад чиглэсэн Засгийн газар, Ажил олгогчдын мэргэжлийн холбоод, Үйлдвэрчний эвлэл, хэвлэл мэдээлэл, холбогдох олон улсын түншлэгчидтэй хамтын ажиллагааны платформ үүсгэж ажиллуулна.	Платформд нэгдсэн байгууллага	Тоо	0	10	25	ХНХЯ, АОМХ, ҮЭ	ТАЗ, ХЭҮК, МХЕГ, ҮАГ, ХМБ, ТББ, ОУ-ын хөгжлийн түншлэгчид
2.1.4	Аж ахуйн нэгж, байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журамд ажлын байрны бэлгийн дарамтаас урьдчилан сэргийлэх, гарсан гомдлыг шийдвэрлэх хэм хэмжээг тусгуулах, бэлгийн дарамтаас ангид орчин бүрдүүлэхэд чиглэсэн үлгэрчилсэн зааврын хэрэгжилтэд хөндлөнгүйн үнэлгээ хийж, арга зүйн дэмжлэг үзүүлнэ.	Хөндлөнгүйн хяналт шинжилгээ, үнэлгээ	Тоо	0	1	2	ХНХЯ, ХЭҮК, МХЕГ	ТАЗ, ҮЭ, АОМХ

2.1.5	Ажлын байрыг жендэрийн мэдрэмжтэй болгоход чиглэсэн бодлого, төлөвлөлтийг баталж, хэрэгжүүлнэ.	Бодлого төлөвлөлт, хэрэгжилт	Хувь	Бодлогын төсөл	30	70	ХНХЯ, ҮЭ	ЖУХ, ҮЭ, АОМХ, Бүх шатны Засаг дарга
2.1.6	Хувийн хэвшилд байгууллагын жендэрийн төлөвлөлт, удирдлагын тогтолцоог нэвтрүүлнэ.	Удирдамжийн дагуу жендэрийн төлөвлөгөө хэрэгжүүлж буй байгууллага, салбараар	Тоо	Удирдамж	32	80	ЖУХ	ХНХЯ, АОМХ, ҮЭ, МУХАУТ
2.1.7	Хувийн хэвшилд зориулсан жендэрийн сургалтын модуль боловсруулж нэвтрүүлнэ.	Сургалтын модуль боловсруулж, сургалтын тогтолцоонд нэвтрүүлсэн эсэх	Тийм/ үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЖУХ	АОМХ, ҮЭ, МУХАУТ, МХЕГ
2.1.8	Гэрийн хөлсгүй хөдөлмөрийг үнэлэх үнэлгээний арга зүйг нэвтрүүлж, үндэсний тооцооны системд тусгана.	Аргачлал, үзүүлэлт нэвтрүүлсэн эсэх	Тийм/ үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХНХЯ, ҮСХ	ЭЗХЯ, Сангийн яам
2.1.9	Хүүхдээ асарч буй эцэг, эхийн нийгмийн даатгалыг төрөөс хариуцдаг тогтолцоонд уе шаттай шилжинэ.	Хуулийн зохицуулалт хийгдсэн эсэх	Тийм/ үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХНХЯ	АОМХ, ҮЭ
2.1.10	Ахмад эмэгтэйчүүдээс үзүүлэх зөвлөх үйлчилгээний төрөл, хамрах хүрээг өргөтгөнө.	Үйлчилгээний төрөл, зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж буй ахмад настан, хүйсээр	Хувь	-	15	30	ХНХЯ	АОМХ, ҮЭ
2.1.11	Хүүхэд асрах үйлчилгээний зардлыг ач, зээгээ асарч буй ахмад настанд олгох зэрэг арга хэмжээг судалж шийдвэрлэнэ.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/ үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХНХЯ, БШУЯ	Сангийн яам
2.1.12	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих бодлого, үйл ажиллагааг жендэрийн мэдрэмжтэй болгоно.	Жендэрийн мэдрэмжтэй бодлого, арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	0	25	50	ХНХЯ	Мэргэжлийн холбоод
2.1.13	Цахим ажлын орчин дахь жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтын талаар дүн шинжилгээ хийж, холбогдох үйл ажиллагааг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.	Дүн шинжилгээ хийгдсэн эсэх, зөвлөмжийн хэрэгжилт	Тийм/ үгүй, Хувь	- 0	Тийм 20	- 50	ЖУХ	ХЭҮК, ЦХХХЯ, ХНХЯ

2.2	Зорилт 2.2. Зохиистой хөдөлмөр эрхлэлтийг жендэрийн агуулгаар бэхжүүлж, ажил, ар гэр, амьдралын тэнцвэрийг дэмжинэ.	Хөдөлмөр эрхэлж байгаа боловч ядуурлын шугамаас доогуур хэрэглээтэй хүн ам	Хувь	22.2	16.7	11.0	ХНХЯ	Бүх яам
2.2.1	Ажил олгогч, аж ахуйн нэгж, байгууллагын түвшинд жендэрийн эрх тэгш байдлыг дэмжих эдийн засгийн хөшүүргийг бий болгоно.	Хөшүүрэг, аж ахуйн нэгжийн төрлөөр	Тоо	0	1	3	ХНХЯ, МУХАУТ, ЭЗХЯ	АОМХ, ҮЭ, Сангийн яам, ГЕГ, ТЕГ
2.2.2	Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын жендэрийн агуулга, үр нөлөөг сурталчлан дэмжинэ.	Хамрагдсан байгууллага	Хувь	0	30	70	ХНХЯ	АОМХ, ҮЭ, Соёлын яам, МХЕГ
2.2.3	Ажил-ар гэр, амьдралын тэнцвэрийг хангах стратеги гаргаж, төр, хувийн хэвшлийн байгууллагад хэрэгжүүлнэ.	Удирдамж, хэрэгжүүлсэн байгууллага, салбараар Архангай аймгийн Онцгой байдлын газрын сайн туршлагыг дэлгэрүүлэх арга хэмжээ	Хувь	0	50	250	ХНХЯ	ЖУХ, АОМХ, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
2.2.4	Сонгосон салбар дахь ажлын байрны орчин нөхцөл, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн байдалд жендэрийн үнэлгээ хийж, сайн туршлага гаргаж сурталчилна.	Үнэлгээ, сайн туршлага	Тоо	0	5	10	ХНХЯ	АОМХ, ҮЭ, МХЕГ
2.2.5	Эмэгтэйчүүдийн ажил эрхлэлтийг дэмжих сайн туршлага гаргаж сурталчилна.	Сайн туршлага	Тоо	1	5	10	ХНХЯ	АОМХ, ҮЭ, Соёлын яам
2.2.6	Хүүхэд төрүүлэх, асрах чөлөө авсан ажилтны мэргэжил, мэргэшлийн үр чадварыг өрсөлдөж чадахуйц түвшинд байлгах зорилгоор давтан сургалтын тогтолцоог бий болгож, төлөвлөгөө гаргаж хэрэгжүүлнэ.	Төлөвлөгөөний хэрэгжилт, салбараар	Хувь	0	70	100	ТАЗ, Бүх яам	АОМХ, ҮЭ, Бүх шатны Засаг дарга

2.2.7	Хүүхэд төрүүлэх, асрах чөлөө авсан, бага насны хүүхэдтэй ажилтанд уян хатан ажлын цагаар болон зайнаас ажиллах нөхцөл боломж бүрдүүлэх талаар хуулийн хэрэгжилтийг хангах сайн туршлага нэвтрүүлнэ.	Сайн туршлага, нэвтрүүлсэн байгууллага	Тоо	0	16	-	ЖУХ, АОМХ, МУХАУТ	Бүх яам, Бүх шатны Засаг дарга
2.2.8	Төрийн үйлчилгээний байгууллагод харилцааны соёл, сэтгэлзүйн туслалцааг жендэрийн мэдрэмжтэй нэвтрүүлнэ.	Сэтгэл зүйн үйлчилгээтэй байгууллага, салбараар	Тоо	0	16	100	ХНХЯ, ТАЗ	АОМХ, ҮЭ
2.2.9	Ажилтныг байгууллагаас унаагаар хангахад шаардагдах үзүүлэлтийг гаргаж, хамтын гэрээнд тусгана.	Үзүүлэлт, тусгасан хамтын гэрээ	Хувь	0	10	20	ХНХЯ	ҮЭ, МХЕГ, АОМХ
2.2.10	Уул уурхай, дэд бүтцийн зэрэг салбар болон чөлөөт бүсэд гэр бүлээрээ оршин суух орчин, ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх чиглэлээр эрх зүй, бодлогын орчныг бий болгож, хэрэгжүүлж эхэлнэ.	Бодлого, хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх, хэрэгжилт	Тийм/үгүй, Хувь	Үгүй	Тийм	50	УУХҮЯ, ЭХЯ, ЗТХЯ, БХЯ, БХБЯ, ГХЯ, ХЗДХЯ	ХНХЯ, АОМХ, ҮЭ
2.2.11	Гадаадад ажиллах гэрээт ажилчдын гэр бүлийн хамтын амьдралыг дэмжсэн эрх зүйн орчныг бий болгоно.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХНХЯ	ГХЯ, ҮЭ, АОМХ
2.2.12	Ажлын байрны зураг авалт хийх аргачлалыг жендэрийн мэдрэмжтэй болгоно.	Аргачлал баталж мөрдүүлсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЖУХ	ХНХЯ, АОМХ, ҮЭ
2.2.13	"Ажиллагчдад жендөр, гэр бүлийн хариуцлагаас үл хамааран тэгш боломж олгох, тэгш хандах тухай" 156, "Цагийн ажлын тухай" 175, "Гэр орны ажлын тухай" 177, "Эхчүүдийн хамгааллын тухай" 183, "Хүчирхийлэл болон дарамтын тухай" 190 дүгээр конвенцуудад нэгдэн орно.	Нэгдэн орсон конвенц	Тоо	0	4	5	ХНХЯ, ГХЯ	ГХЯ, АОМХ, ҮЭ

2.3	Зорилт 2.3. Эдийн засгийн нөөц баялагийн хүртээмж, эрх мэдлийн хуваарилалтад жендэрийн шударга байдлыг хангана.	Хөдөлмөрийн хүрээнд дэх ялгаарлал, дарамтад өртсөн хүн	Тоо	Тодорхойлох шаардлагатай	20 хувь буурсан байна	50 хувь буурсан байна	ХНХЯ	Бүх яам
2.3.1	Үндэсний тооцооны системийн үзүүлэлт, түүний дотор орлогын аргаар тооцсон ДНБ, нөөц ашиглалтын талаарх жендэрийн статистикийн үзүүлэлтийг нэвтрүүлж, дүн шинжилгээнд ашиглана.	Жендэрийн статистик үзүүлэлтийг ашигласан дүн шинжилгээ	Тоо	-	1	2	ХНХЯ	ҮСХ, Сангийн яам, АОМХ, ҮЭ
2.3.2	Хөдөлмөр эрхлэлттэй холбоотой хүйсээр ангилсан статистик мэдээллийг холбогдох задаргаагаар өргөжүүлж, дүн шинжилгээ хийж, бодлого, хөтөлбөрт ашиглана.	Хөдөлмөрийн статистик ашиглан хийсэн жендэрийн дүн шинжилгээ	Тоо	-	2	5	ҮСХ	Бүх яам, АОМХ
2.3.3	ЖЭТБХТХуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1, 10.3, 10.4 дэх хэсэг, 11 дүгээр зүйлийн 11.3 дахь заалтын биелэлтэд хяналт тавих, хариуцлага тооцох механизмыг бүрдүүлнэ.	Хууль, эрх зүйн баримт бичигт өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ТАЗ, ХНХЯ	АОМХ, ҮЭ
2.3.4	Салбар дахь болон салбар хоорондын ажлын үнэлгээ, нийгмийн хувь нэмрийг үнэлэхэд тэгш шударга хандлага тогтоох чиглэлээр үндэсний болон олон улсын түвшний харьцуулсан судалгаа хийнэ.	Судалгаа	Тоо	0	1		ХНХЯ, ТАЗ	ГХЯ, ҮСХ, АОМХ, ҮЭ
2.3.5	Зохиогчийн эрх, бусад оюуны өмчийн эрх эзэмшигчдийн мэдээллийг хүйсээр ангилан гаргана.	Хүйсээр ангилсан мэдээллийн сангийн баяжилт, мэдээллийн төрлөөр	Тоо	0	8	16	ХЗДХЯ	ЦХХХЯ
2.3.6	Иргэний хуулиар зохицуулсан иргэн, хуулийн этгээдийн хооронд үүсэх эдийн ба эдийн бус баялагтай холбоотой харилцаанд дахь хүйсээр ангилсан мэдээллийг бүрдүүлнэ.	Мэдээлэл бүрдэлт	Хувь	0	50	100	ХЗДХЯ	Мэргэжлийн холбоод

2.3.7	Бизнес, орлого, хөрөнгө эзэмшил, татвар, санхүү, бүртгэлийн тогтолцоонд жендэрийн шинжилгээ хийж, холбогдох жендэрийн статистик үзүүлэлт нэвтрүүлнэ.	Шинжилгээ, жендэрийн статистик үзүүлэлт нэвтэрсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ҮСХ, ЭЗХЯ, Сангийн яам
2.3.8	Бизнес эрхлэхүйн үзүүлэлт ба бизнесийн орчинд хийсэн жендэрийн үнэлгээнд үндэслэн шаардлагатай арга хэмжээг төлөвлөж, төр, хувийн хэвшил, бизнесийн холбоод хамтарч хэрэгжүүлнэ.	Төлөвлөгөөний хэрэгжилт	Хувь	0	50	100	ЭЗХЯ	АОМХ, МУХАУТ, ХХААХУЯ, ХНХЯ
2.3.9	Уул уурхай, барилга, хот байгуулалт, зам тээвэр, эрчим хүч, дэд бүтцийн бүтээн байгуулалтад болон холбогдох бусад салбарт хүний эрх, жендэр, нийгмийн үр нөлөөний үнэлгээ нэвтрүүлж, үр дүнг бодлого төлөвлөлтөд тусгаж хэрэгжүүлнэ.	Үнэлгээ хийгдсэн салбар, бодлого төлөвлөлтийн хэрэгжилт	Тоо, Хувь	-	5 30	70	УУХУЯ, БХБЯ, ЭХЯ, ЗТХЯ	ХНХЯ, ХЭҮК
2.3.10	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуульд эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тусгай арга хэмжээ, зохицуулалт нэмж тусгана.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХНХЯ	ҮЭ
2.3.11	Эмэгтэй хэв шинжийн бизнесийг тодорхойлж, дэмжих эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХНХЯ	ХЗДХЯ, ХХААХУЯ, АОМХ, ҮЭ
2.3.12	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн худалдан авалтад оролцох аж ахуйн нэгжийн шалгуур үзүүлэлтэд Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 6, 7 болон 43 дугаар зүйлийн 43.3-т заасан заалтыг хэрэгжүүлсэн тухай шалгуур үзүүлэлт тусгана.	Шалгуур үзүүлэлт боловсруулсан эсэх, хууль, эрхзүйн баримт бичигт тусгасан эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	Сангийн яам	ХНХЯ
2.3.13	"Ижил үнэ цэнтэй ажил үүрэг гүйцэтгэж байгаа ажилтны цалин хөлсний хэмжээ адил байх зарчим хэрэгжүүлэх аргачлал"-ыг жендэрийн мэдрэмжтэй нэвтрүүлнэ.	Хэрэгжилт	Хувь	0	20	40	ХНХЯ	АОМХ, ҮЭ

2.3.14	Нийслэлийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн хэрэгжилтэд жендэрийн үр дагаврын үнэлгээ хийнэ.	Үр дагаврын үнэлгээ	Тоо	0	1	-	Нийслэлийн Засаг дарга, ИТХ	ЖУХ
2.3.15	Нийтийн тээврийн үйлчилгээг жендэрийн ялгаатай хэрэгцээнд нийцүүлэн хөгжүүлэх, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, тусгай хэрэгцээт хүмүүсийн зорчиход тулгарч буй саад бэрхшээлийг арилгах, нийслэлийн нийтийн тээврийн цагийг уртасгах, шөнийн чиглэлийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авна.	Жендэрийн дүн шинжилгээ хийгдсэн эсэх, үйл ажиллагааны хэрэгжилт	Тийм/ Үгүй, Хувь	Үгүй 0	Тийм 50	Тийм 100	Нийслэлийн Засаг дарга, ИТХ	ЗТХЯ, АОМХ, ҮЭ
2.3.16	Хүн амын шилжилт хөдөлгөөн, түүнээс үүдсэн ажил эрхлэлт, амьжиргааны түвшний ялгаа, гэр хорооллын дахин төлөвлөлт, орон сууцны төлөвлөлт, дэд бүтэц, төрийн үйлчилгээний хүртээмжид жендэрийн дүн шинжилгээ хийж, хот төлөвлөлтийн бодлого, стандартыг жендэрийн мэдрэмжтэй болгоно.	Жендэрийн дүн шинжилгээ хийгдэж, бодлого, стандартад холбогдох өөрчлөлт орсон эсэх	Тийм/ үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	БХБЯ	МХЕГ, Нийслэлийн Засаг дарга, ИТХ
2.3.17	Бүх шатны Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Төлөөлөгчдийн жендэрийн мэдрэмжтэй төсөвлөлтийн мэдлэг ойлголтыг нэмэгдүүлнэ.	Сургалтад хамрагдсан ИТХ-ын Төлөөлөгчид	Хувь	0	80	100	Бүх шатны ИТХ	ЖУХ, ТББ
2.3.18	Төр, хувийн хэвшлийн байгууллага ажилтны болон орон нутгийн хүүхдүүдэд зориулсан цэцэрлэг байгуулахыг дэмжсэн санхүү, татварын хөшүүрэг нэвтрүүлнэ.	Санхүү, татварын хөшүүрэг бий болсон эсэх	Тийм/ үгүй	Үгүй	Тийм	Тий	Сангийн яам	Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
2.4	Зорилт 2.4. Цар тахлын сөрөг нөлөөг даван туулах бодлого, үйл ажиллагааг жендэрийн агуулгаар хэрэгжүүлнэ.	Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн ДНБ-д эзлэх хувь	Хувь	5.6	8.0	18.0	ХХААХҮЯ	ХНХЯ

2.4.1	COVID-19 цар тахлын болон дараах үеийн эмэгтэйчүүдийн ажил эрхлэлтийн байдалд нарийвчилсан судалгаа хийж, зөвлөмж гаргана.	Судалгаа хийгдэж, зөвлөмж хүргэгдсэн эсэх	Тийм /үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХНХЯ	ХНХЯ	Сангийн яам, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
2.4.2	Ковид-19 цар тахлыг даван туулах, түүний нөлөөнөөс богино хугацаанд ангижрахад чиглэсэн тусгайлсан төлөвлөгөөг жендэрийн мэдрэмжтэй гаргаж, хэрэгжүүлнэ.	Тусгай төлөвлөгөө хэрэгжилт	Хувь	0	100	100	ЭЗХЯ, ЗГХЭГ	ЭЗХЯ, ЗГХЭГ	ЭЗХЯ, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
2.4.3	Ковид-19 цар тахлын дараах шинэ хэвийн нөхцөлд эмэгтэйчүүдийн ажил эрхлэлт, эдийн засгийн чадавхжилтыг дэмжихүйц гадаад худалдааны бодлого боловсруулан, Олон улсын худалдааны байгууллагын гишүүн орнуудын хүрээнд хэрэгжүүлнэ.	Бодлого тодорхойлсон эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ГХЯ	ГХЯ	ЭЗХЯ
2.4.4	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгийн худалдан авалтад эмэгтэй хэв шинжийн ААН-ийн, хөгжлийн бэрхшээлтэй эмэгтэйчүүдийн худалдан авалтыг дэмжих тусгай арга хэмжээ авна.	Тусгай арга хэмжээ авах талаар хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	Сангийн яам	Сангийн яам	ЭЗХЯ, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
2.4.5	Эрсдэлтэй/гамшгийн нөхцөлд тэргүүн шугамд ажиллагчдын ажлын орчин нөхцөлд жендэрийн шинжилгээ хийж, шинэ хэвийн нөхцөлд нийцүүлэх удирдамжийг жендэрийн мэдрэмжтэй гаргаж нэвтрүүлнэ.	Удирдамж нэвтрүүлсэн эсэх Удирдамжийг нэвтрүүлж, сургалтын тогтолцоотой болсон байгууллага	Тийм/үгүй Хувь	Үгүй 0	Тийм 100	Тийм -	ХНХЯ ХНХЯ	ХНХЯ ХНХЯ	ЭМЯ, ОБГ ЭМЯ, ОБГ
2.4.6	Цар тахлын үед болон дараа хөдөлмөрийн харилцаанд жендэрийн ялгаварлан гадуурхалт гарахаас сэргийлэх, ажил-ар гэрийн амьдралын тэнцвэрийг хангах чиглэлээр зөвлөмж гарган хэрэгжүүлж, тогтолцоо чадавхыг байгууллагын түвшинд бүрдүүлнэ.	Зөвлөмж хүргүүлсэн эсэх Тогтолцоо, чадавх бүрдүүлсэн байгууллага	Тийм/үгүй Хувь	Үгүй 0	Тийм 100	Тийм -	ХНХЯ ЖУХ	ХНХЯ ЖУХ	ЭМЯ ЭМЯ, Бүх яам

2.4.7	Ажиллагчдын цалин хөлсний тогтолцоо, даатгалын тохиолдлыг шинэ хэвийн нөхцөлд нийцүүлэн жендэрийн мэдрэмжтэй шинэчилнэ.	Хууль тогтоомжийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХНХЯ	Сангийн яам, ТАЗ, АОМХ, ҮЭ
2.4.8	Бичил, жижиг үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг өртгийн сүлжээний кластерт нэгтгэж ажлын байр бий болгох төслүүдийг жендэрийн мэдрэмжтэй хэрэгжүүлнэ	Жендэрийн мэдрэмжтэй хэрэгжүүлсэн төслүүдийн хэрэгжилт	Хувь	0	50	100	ХХААХҮЯ	ХНХЯ
2.4.9	Бичил, жижиг үйлдвэрлэлийн онцлог хэрэгцээнд нийцсэн бизнесийн бус мөнгөн тусламж, яаралтай үед хэрэглэх капитал хөрөнгийн, санхүүгийн, мэргэжил арга зүйн зэрэг уян хатан дэмжлэгийг тодорхойлон хэрэгжүүлнэ.	Хууль тогтоомжийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх, Дэмжлэг, арга хэмжээний хэрэгжилт	Тийм/үгүй, Хувь	Үгүй 0	Тийм 30	Тийм 60	ХХААХҮЯ	Сангийн яам, ЭЗХЯ, ОБГ
3.	ЗОРИЛГО 3. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах үндэсний тогтолцоог хөгжүүлнэ.	Бүх нийтэд жендэрийн боловсрол олгох үндэсний тогтолцоог хөгжүүлэх, жендэрийн бодлоготой эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЭДХЯ, ЖҮХ	Бүх яам
3.1	Зорилт 3.1. Бодлого төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад хүйсээр ангилсан мэдээлэл, жендэрийн статистик, жендэрийн дүн шинжилгээний хүртээмж, ашиглалтыг сайжруулна.	Жендэрийн статистик, судалгаа шинжилгээ, бусад мэдлэгийн бүтээгдэхүүний мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЖҮХ, УСХ	Бүх яам
3.1.1	Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн хууль тогтоомжид жендэрийн мэдээллийн зарчм, жендэрийн шалгуур үзүүлэлтийн ашиглалтыг тусгана.	Хууль тогтоомжийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЭЗХЯ	ЖҮХ
3.1.2	Төрийн байгууллагын захиргааны статистик мэдээллийг хүйсээр ангилж гаргах, ашиглах, дүн шинжилгээ хийх, үр дүнг хэрэглэгч, олон нийтэд хүргэх чадавх бүрдүүлнэ.	Сургалтад хамрагдсан байгууллага	Хувь	0	50	100	Удирдлагын академи	УСХ, ТАЗ, ЭГХЭГ, Бүх шатны төрийн байгууллага

3.1.3	Төрийн албан хаагчдын тоо бүртгэл, статистик мэдээллийг албан тушаалын ангилал, зэрэглэл, төрөл тус бүрээр хүйсээр гаргаж, хүний нөөцийн бүрдүүлэлт, сонгон шалгаруулалтад ашиглана.	Тусгай арга хэмжээ авсан эсэх, хэрэгжилтийн тайлан, жилээр	Тоо	Төрийн албаны ангилал, албан тушаалын ангиллаар гаргасан хүйсээр ангилсан мэдээлэл, Түгээлт	2	7	ТАЗ	ЭГХЭГ
3.1.4	Салбар, орон нутгийн хүйсээр ангилсан статистик мэдээллийн жагсаалт гаргах, түүнийг бүрдүүлэх, ашиглах, олон нийтэд хүргэх аргачлал, заавар, журмыг багтаасан удирдамж гаргана.	Удирдамж	Тоо	0	1		УСХ	ЖҮХ
3.1.5	Үндэсний, салбарын, орон нутаг (нутгийн удирдлага)-ийн түвшинд хүйсээр ангилсан мэдээллийн зөрүүг арилгаж, бүрдүүлэлт, ашиглалтыг сайжруулж, жендэрийн статистикийн нэгдсэн санг боловсронгуй болгож, тогтмол баяжуулна.	Сангийн үзүүлэлт, баяжилт (хүйсээр ангилагдсан төрийн үйлчилгээ)	Тоо	-	50	100	УСХ	ЖҮХ
3.1.6	Бүх салбарын статистикийн мэдээлэлд жендэрийн дүн шинжилгээ хийх чадавхыг нэмэгдүүлэх, үндэсний болон олон улсын жендэрийн индексийг тогтмол тооцоолж, тайлагнана.	Чадавхжсан ажилтан Тооцож байгаа жендэрийн индекс	Тоо Тоо	1 2	10 3	32 3	УСХ	ЖҮХ
3.1.7	Бүх салбар, орон нутгийн жендэрийн бодлого төлөвлөлтийн хэрэгжилтийг дэмжиж, үнэлгээг тогтмол хийж гүйцэтгэнэ.	Үнэлгээ шинжилгээ тоо, индекс	Тоо	1	7	16	Бүх яам	ЖҮХ
3.1.8	Орон нутгийн жендэрийн статистик мэдээллийг нийтлэх, Сэлэнгэ аймгийн сайн туршлагыг түгээн дэлгэрүүлнэ.	Сайн туршлагыг нэвтрүүлсэн орон нутаг	Тоо	1	31	-	Аймаг, нийслэл, дүүргийн Засаг дарга	УСХ

3.1.9	Жендэрийн статистик, судалгаа шинжилгээ, бусад мэдлэгийн бүтээгдэхүүний мэдээллийн нэгдсэн сан байгуулна.	Мэдээллийн нэгдсэн сан бий болсон эсэх	Тийм/үгүй	0	Тийм	Мэдээл-лийн нэгдсэн сан өргөж-сөн байна.	ЖҮХ	ҮСХ, Судалгааны байгууллагууд
3.2	Зорилт 3.2. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах чадавхыг дээшлүүлж, бодлого төлөвлөлт, түүний удирдлагын тогтолцоог тэгш боломжийн агуулгаар бэхжүүлнэ.	Жендэрийн үндэсний сургагч багш Сургалтад хамрагдсан удирдах ажилтан (УА), төрийн албан хаагч (ТАХ)	Тоо Хувь	180 УА-50, ТАХ-70	500 УА-75, ТАХ-85	800 УА-100, ТАХ-100	ЖҮХ ЖҮХ	Бүх яам Бүх яам
3.2.1	Төрийн байгууллагын бодлого төлөвлөлтийн нэгжийн жендэрийн статистик, дүн шинжилгээний үр дүнг ашиглах чадавхыг нэмэгдүүлнэ.	Сургалтад хамрагдсан байгууллага	Хувь	0	60	100	Удирд-лагын академи, ЖҮХ	Бүх яам
3.2.2	Жендэрийн мэргэжилтэн, сургагч багш, шинжээч, үндэсний шинжээчийг салбар, орон нутагт үе шаттайгаар бэлтгэнэ.	Жендэрийн сургагч багш, шинжээч, үндэсний шинжээч	Тоо	Анхан шатны 154, дунд шатны 25, үндэсний шинжээч 9	Анхан шатны 404, Дунд шатны 75, үндэсний шинжээч 39	Анхан шатны 654, дунд шатны 75, үндэсний шинжээч 50	ЖҮХ	Бүх яам
3.2.3	Удирдах ажилтанд зориулсан жендэрийн цахим сургалтын модулийг шинэчлэн боловсруулж, нэвтрүүлнэ.	Цахим модулийг шинэчилж нэвтрүүлсэн эсэх, сургалтад хамрагдсан удирдах ажилтны хувь	Хувь	Цахим модулийн загвар	50	100	Удирд-лагын академи	ЖҮХ
3.2.4	Салбар, орон нутагт жендэрийн шинжээч, ТББ-ын зөвлөх үйлчилгээг хөгжүүлнэ.	Зөвлөх үйлчилгээ авсан салбар, орон нутгийн эзлэх хувь	Хувь	-	50	80	ЖҮХ	ТББ

3.2.5	Хүний эрхийн жендэрийн мэдрэмжтэй сургагч багш бэлтгэх сургалтын модулийг боловсруулж нэвтрүүлнэ.	Сургалтын модуль, сургалтад хамрагдсан хүний эрхийн сургагч багш	Хувь	0	100	-	ХЭҮК	ЖҮХ, Удирдлагын академи
3.2.6	Үндэсний, салбарын, орон нутгийн бодлого төлөвлөлт, төсөвлөлтөд жендэрийн үзэл баримтлал нэвтрүүлнэ.	Хууль тогтоомжийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	Сангийн яам, ЭЗХЯ	ХЗДХЯ
3.2.7	Бүх шатны байгууллагад жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах арга хэмжээний төлөвлөгөө баталж хэрэгжүүлнэ.	Арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй байгууллага	Тоо	42	47	Бүх салбарт бодлого төлөвлөлт хийгдэж хэвшсэн байна.	ЖҮХ	Бүх шатны төрийн болон ТББ, ААНБ
3.2.8	Аймаг, сум, дүүрэг, хорооны түвшинд төрийн байгууллагын нэгжүүдийн ялгаатай чиг үүрэгтэй уялдсан жендэрийн бодлого төлөвлөлт, төсөвлөлтийн сургалтын хөтөлбөр боловсруулж нэвтрүүлнэ.	Сургалтын хөтөлбөр, сургалтад хамрагдсан байгууллага, нэгж	Хувь	0	60	100	ЖҮХ, Сангийн яам	ТАЗ
3.2.9	Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах төлөвлөлт, тайлагналтын тогтолцоог оновчтой болгоно.	Эрх зүйн орчин, тогтолцоо бүрдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЖҮХ	ТАЗ, Бүх шатны төрийн байгууллага
3.2.10	И-Монгол цахим платформд жендэрийн үнэлгээ хийж, зөвлөмж гаргана.	Зөвлөмж хүргүүлсэн эсэх, зөвлөмжийн хэрэгжилт	Тийм/үгүй Хувь	Үгүй 0	Тийм -	100	ЦХХХЯ	ЖҮХ
3.2.11	Хуульчдыг сонгон шалгаруулах тогтолцоонд жендэрийн тэгш байдлын үзэл баримтлал нэвтрүүлнэ.	Бодлого төлөвлөлт хийгдсэн эсэх, үйл ажиллагааны хэрэгжилт	Тийм/үгүй Хувь	- 0	Тийм 50	70	Хуульчдын холбоо	ЖҮХ
3.3	Зорилт 3.3. Жендэрийн мэдрэмжтэй төсөвлөлтийг бүх түвшинд нэвтрүүлнэ.	Төрийн үйлчилгээний жендэрийн тэгш байдлын үр нөлөө нэмэгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	Сангийн яам, ЖҮХ	Бүх яам

3.3.1	Бүх салбарт хэрэглэх ЖМТ-ийн загвар гарын авлага боловсруулна.	Заавар, удирдамж	Тоо	Төсөл	1	-	Сангийн яам	ЖУХ
3.3.2	Орон нутгийн түвшин (аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн онцлогт нийцүүлэн)-д ЖМТ-ийг хэрэгжүүлэх удирдамж боловсруулж, нэвтрүүлнэ.	Удирдамж, нэвтрүүлсэн салбар, орон нутаг	Хувь	0	60	100	Сангийн яам	ЖУХ, бүх шатны төрийн байгууллага
3.3.3	Төсвийн зарцуулалтад жендэрийн шинжилгээ хийх гарын авлага боловсруулна.	Гарын авлага	Тоо	төсөл	1	-	Сангийн яам	ЖУХ
3.3.4	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчдын ЖМТ-ийг хэрэгжүүлэх чадавхыг нэмэгдүүлнэ.	Үнэлгээнд хамгийн өндөр оноо авсан ТЭЗ	Тоо	2	15	32	Сангийн яам	ЖУХ
3.3.5	Жендэрийн дүн шинжилгээ хийгдэх зардал, орлогыг нэмэгдүүлэх замаар ЖМТ-ийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	ТЭЗ-ийн нийт төсөвт жендэрийн дүн шинжилгээ хийгдсэн зардлын эзлэх хувь	Хувь	0	20	30	Сангийн яам	ЖУХ
3.3.6	ЖМТ-ийн хэрэгжилтийг дэмжих ЖҮҮ-ны чадавхыг нэмэгдүүлнэ (жендэрийн мэргэжилтэн, шинжээдийн дотоод чадавх, хөндлөнгийн дэмжлэг).	Сургалтад хамрагдсан мэргэжилтэн, шинжээчид	Хувь	10	100	-	ЖУХ	Сангийн яам
3.3.7	ЖМТ-ийн сайн туршлагыг салбар, орон нутаг, байгууллагын түвшинд тодорхойлж, түгээн дэлгэрүүлнэ	Сайн туршлага	Тоо	0	5	-	Сангийн яам, ЖУХ	Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
3.3.8	Үндэсний болон орон нутгийн түвшинд ЖМТ-ийн хэрэгжилтэд аудит хийх тогтолцоог бий болгоно.	Тогтолцоо бүрдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	Сангийн яам	ҮАГ
3.3.9	ЖМТ-ийг Төрийн санхүүгийн удирдлагын бүрэлдэхүүн хэсэг болгоно.	Багц багцагдсан эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	Сангийн яам	ЖУХ
3.3.10	Дэлхийн банкны Төсвийн зарлага, санхүүгийн хариуцлагатай байдал (PIFA)-ын үнэлгээнд ЖМТ-ийг хамруулна.	Цахим хуудаст нийтлэгдсэн ТЭСХ-ийн үнэлгээний тайлан	Тоо	0	1	1	Сангийн яам	ҮАГ
3.3.11	Банк, санхүүгийн байгууллагын жендэрийн мэдрэмжтэй үйл ажиллагаанд үнэлгээ хийнэ.	Хараат бус тайлан	Тоо	0	1	2	ЖУХ	Сангийн яам, Монгол Банк, СЗХ

3.4	Зорилт 3.4. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах бүтэц тогтолцоог бэхжүүлж, хамтын ажиллагааг сайжруулна.	Салбар, орон нутгийн жендэрийн бодлогын хэрэгжилт	Хувь	40	70	100	ЖУХ	Бүх яам, Аймаг, нийслэл, дүүргийн ЗДТГ
3.4.1	Яам, агентлаг, аймаг, дүүрэг бүрийн бодлого төлөвлөлтийн нэгжид жендэрийн орон тооны мэргэжилтэн ажиллуулна.	Орон тооны мэргэжилтэн	Тоо	1	31	47	ЖУХ, Сангийн яам	Бүх яам, Бүх шатны Засаг дарга
3.4.2	Төр, хувийн хэвшлийн бүх шатны байгууллагад жендэрийн орон тооны бус мэргэжилтэн ажиллуулна.	Орон тооны бус мэргэжилтэн	Тоо	20	31	47	ЖУХ	Бүх яам, Бүх шатны Засаг дарга
3.4.3	Жендэрийн мэргэжилтний албан тушаалын тодорхойлолтыг баталж, салбар, орон нутгийн хэмжээнд мэргэжил аргагүйн дэмжлэг үзүүлж ажиллана.	Албан тушаалын тодорхойлолт баталж мөрдүүлсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ТАЗ	ЖУХ
3.4.4	Салбар, орон нутгийн түвшинд жендэрийн мэргэжилтнийг дэмжиж ажиллах хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, төсөвлөлт, хүний нөөцийн болон шаардлагатай бусад ажилтныг тодорхойлж, жендэрийн асуудлыг чиг үүрэгтэй нь уялдуулан албан тушаалын тодорхойлолтод тусган баталж мөрдүүлнэ.	Шинэчлэн батлагдсан албан тушаалын тодорхойлолт, албан тушаалын нэршлээр	Тоо	0	4	8	ТАЗ	Бүх яам, Бүх шатны Засаг дарга
3.4.5	Жендэрийн мэргэжилтнүүд харилцан мэдээлэл тогтмол солилцох, суралцах, чадавх бэхжүүлэх механизмыг бий болгоно.	Механизм бүрдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЖУХ	Бүх яам, Бүх шатны Засаг дарга
3.4.6	Салбар хоорондын нэмэлт зохицуулалт шаардсан жендэрийн асуудлаар тусгайлсан хэлэлцүүлэг, зөвлөлдөх уулзалт зэрэг хамтын ажиллагааны хэлбэрүүд зохион байгуулж ажиллана.	Хэлэлцүүлэг, уулзалт	Тоо	2	5	8	ЖУХ	Бүх яам, Бүх шатны Засаг дарга

3.4.7	Салбар, орон нутагт, жендэрийн салбар зөвлөл, салбар хороог дэмжин ажиллах шинжээч, судлаач, сургагч багш, мэргэжилтнүүдийн сүлжээ байгуулж, чадавхжуулан, жендэрийн салбар зөвлөл, салбар хороодын гишүүдийн үйл ажиллагаатай уялдуулна.	Сүлжээ	Тоо	0	8	16	ЖҮХ	Удирдлагын академи, Бүх яам, Аймаг, нийслэл, сум дүүргийн Засаг дарга
3.4.8	Төрийн бус байгууллагуудын жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах асуудлаар ажиллах чадавхыг үйл ажиллагааны чиглэлтэй уялдуулан нэмэгдүүлэх, хамтын ажиллагааны зохицуулалт хийнэ.	Чадавхжсан ТББ	Тоо	0	15	25	ЖҮХ	ТББ-ууд, Бүх яам
3.4.9	Төрийн байгууллагын жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тодорхой чиг үүргийг ТББ-аар гэрээгээр гүйцэтгүүлэх, шаардагдах зардлыг жил бүрийн төсөвт тусгаж батлуулах талаар нийтлэг удирдамж боловсруулж, салбар зөвлөл, салбар хорооны хяналттайгаар хэрэгжүүлнэ.	Удирдамж баталж хүргүүлсэн эсэх, хэрэгжилт	Тийм/үгүй, Хувь	-	Тийм 100	-	Сангийн яам	Бүх яам, Бүх шатны Засаг дарга
3.4.10	Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах чиглэлд НӨУБ, ААНБ-ын хэрэгжүүлсэн нийгмийн хариуцлага, нийгмийн инноваци, маркетингийн шилдэг төсөл, үйл ажиллагааг шалгаруулж, сурталчилж дэмжинэ.	Шалгаруулалт хийж сурталчилсан шилдэг төсөл	Тоо	0	10	20	ЖҮХ	МНУХ, МУХАУТ
3.4.11	Хэвлэл мэдээллийн салбарт жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах чиглэлд сургалт, бүтээлийн уралдаан, тэтгэлэг, урамшуулал зэргийг төлөвлөж зохион байгуулна.	Арга хэмжээ	Тоо	5	15	25	ЖҮХ	Мэргэжлийн холбоод
3.4.12	Банк, санхүүгийн салбарын байгууллага (Монгол банк, арилжааны банкууд болон бусад санхүүгийн байгууллага)-ын жендэрийн тэгш байдлыг хангах үйл ажиллагааг дэмжинэ.	Дэмжлэг, арга хэмжээ	Тоо	0	5	10	Сангийн яам	

3.4.13	Жендэрийн бодлого төлөвлөлт, төсөв, тайлагналтын үйл ажиллагаанд Улсын Их Хурал, шинжлэх ухаан, иргэний нийгмийн байгууллагуудын үүрэг оролцоог нэмэгдүүлнэ.	Хамтын оролцооны хэлбэр, арга хэмжээ	Тоо	0	5	10	Сангийн яам	ЖУХ, Эрдэмтэн судлаачдын бүлэг
3.4.14	Олон улсын байгууллага, хөгжлийн түншүүдийн жендэрийн асуудлаар хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа, санхүүжилтийн талаарх мэдээллийн нэгдсэн санг бий болгож, ЖУХ-ны Ажлын алба, жендэрийн салбар зөвлөл, салбар хороодын төлөвлөлттэй уялдуулах арга хэрэгслийг үндэсний түвшинд нэвтрүүлнэ.	Хууль тогтоомжийн өөрчлөлт хийгдсэн, арга хэрэгсэл, нэвтэрсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЭЗХЯ, Сангийн яам	Бүх яам, Бүх шатны Засаг дарга, ЖУХ
3.4.15	ЖУХ-ны Ажлын алба хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай гэрээ байгуулж, тогтмол ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Гэрээ байгуулж ажилласан эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЖУХ	Сангийн яам, МҮОНРТ
3.4.16	Жендэрийн тэгш байдлыг хангах хүрээнд олон улсын түвшинд ажиллах олон талт хамтын ажиллагааны хороо байгуулж, холбогдох төлөвлөгөөг баталж хэрэгжүүлнэ.	Төлөвлөгөөний хэрэгжилт	Хувь	-	30	70	ГХЯ	ЖУХ
3.4.17	Төрийн өндөр албан тушаалтны гадаад айлчлалын ярианы сэдэвт жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах үндэсний тогтолцоо, чадавх, үр нөлөөний талаар тусгаж, үндэсний тогтолцоог сурталчлан таниулна.	Жендэрийн агуулга тусгагдсан айлчлал	Тоо	0	3	8	ГХЯ	ЖУХ
3.4.18	Гадаад улс дахь Монгол Улсын элчин сайдын яам, дипломат төлөөлөгчийн газруудаар дамжуулан Монгол Улсын жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах үндэсний тогтолцоог сурталчлан таниулна.	Сурталчилгаа мэдээлэл хийж ажилласан элчин сайдын яам, төлөөлөгчийн газар, арга хэмжээ	Тоо	0	5	10	ГХЯ	ЖУХ, ЭСЯ, Дипломат төлөөлөгчийн газрууд

3.4.19	Олон улсын болон бүс нутгийн түвшинд тогтмол зохион байгуулагддаг хурал, чуулган (CSW, EDCAP зэрэг)-д Монгол Улсын жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тогтолцоо, чадавхын талаар танилцуулж, сурталчлан түгээнэ.	Сурталчлан оролцсон бага хурал, чуулган	Тоо	3	5	7	ЖҮХ	ОУБ, ТББ
3.4.20	Жендэр судлалыг хөгжүүлж, үндэсний болон бүс нутаг, олон улсын түвшинд танилцуулж сурталчилна.	Жендэр судлалын хүрээлэн Жендэр судлал сэтгүүл	Тоо	-	1	-	ЖҮХ	Эрдэмтэн судлаачдын бүлэг
3.5	Зорилт 3.5. ЖЭТБХТХ-ийн үндсэн зарчим, үзэл баримтлалд нийцүүлэн, салбарын эрх зүйн орчныг шинэчлэн, хяналт үнэлгээ, хариуцлагын тогтолцоог сайжруулна.	Жендэрийн тэгш байдлыг хангах үзэл баримтлал нэвтэрсэн салбарын хууль	Тоо	1	5	10	ХЗДХЯ, ЖҮХ	Бүх яам
3.5.1	ЖЭТБХТХуулийг хэрэгжүүлэх хүрээнд салбарын хууль тогтоомжид жендэрийн тодорхой зохицуулалт тусгасан нэмэлт өөрчлөлт оруулж уялдааг хангана.	Өөрчлөлт хийгдсэн салбарын хууль	Тоо	4	8	12	ХЗДХЯ	ЖҮХ
3.5.2	Монгол Улс дахь Хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх илтгэлд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн хэрэгжилтийн талаар тусгаж, жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах талаарх хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн төлөв байдал, жендэрийн ялгаварлан гадуурхалттай холбоотой гомдлын хянан шийдвэрлэлтийн талаарх Монгол Улсын Хүний эрхийн Үндэсний Комиссын илтгэлийг УИХ хэлэлцэж, дүгнэлт гаргана (ЖЭТБХТХуулийн 15.1.4.б).	Тайлан, шийдвэр	Тоо	4	8	13	УИХТГ, ХЗУК	ЖҮХ

3.5.3	Эмэгтэйчүүдийг алагчлах бүх хэлбэрийг устгах тухай конвенцын хэрэгжилтийн талаарх Монгол Улсын ээлжит тайланг УИХ хэлэлцэж, дүгнэлт гаргана (ЖЭТБХТХуулийн 15.1.4.г).	Тайлан, шийдвэр	Тоо	1	3	5	УИХТГ	ХНХЯ, ЖУХ
3.5.4	Төрийн албан дахь жендэрийн эрх тэгш байдлын төлөв байдал, жендэрийн ялгаварлан гадуурхалт, бэлгийн дарамтаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авсан арга хэмжээний явц, үр дүнгийн талаарх Төрийн албаны зөвлөлийн тайланг УИХ хэлэлцэж, дүгнэлт гаргана (ЖЭТБХТХуулийн 15.1.4.в.).	Тайлан, шийдвэр	Тоо	0	2	5	УИХТГ	Бүх шатны төрийн байгууллага
3.5.5	Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах үйл ажиллагааны хэрэгжилт, үр дүнгийн талаарх Засгийн газрын тайланг УИХ хэлэлцэж, дүгнэлт гаргана (ЖЭТБХТХуулийн 15.1.4.а.).	Тайлан, шийдвэр	Тоо	1	3	5	УИХТГ	Бүх шатны төрийн байгууллага, ТББ
3.5.6	Жендэрийн хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлагын тогтолцоог боловсронгуй болгож, Төрийн албаны тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, Эрүүгийн хууль зэрэг холбогдох хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулна.	Хуулийн өөрчлөлт	Тоо	0	3	5	ХЗДХЯ, ТАЗ	ЖУХ
3.5.7	Мөрдөн шалгах үйл ажиллагаанд жендэрийн үнэлгээ хийж, эрүүдэн шүүлтийг арилгана.	Жендэрийн үнэлгээ хийгдэж зөвлөмж гарсан эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ХЭҮК, ЦЕГ
3.5.8	Эрүү, иргэн, зөрчлийн хэргийн оролцогчдын хүйсээр ангилсан мэдээллийг хэргийн агуулгаар ангилан гаргана.	Хүйсээр ангилагдсан мэдээлэл	Хувь	20	100	-	ШЕЗ, ЦЕГ	ЖУХ
3.5.9	Шүүхэд гаргасан хөдөлмөр, гэр бүлийн маргааны статистик мэдээллийг хүйсээр ангилан гаргаж, дүн шинжилгээ хийнэ.	Хүйсээр ангилагдсан мэдээлэл	Хувь	0	20	50	ШЕЗ	ХНХЯ, ХЗДХЯ

3.5.10	Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хийх хяналт-шинжилгээ, үнэлгээнд жендэрийн шалгуур үзүүлэлт ашиглах зохицуулалт бий болгож, захиргааны байгууллагын нийгэм, эдийн засаг, засаглалын үзүүлэлтийг жендэрийн шалгуураар үнэлнэ.	Зохицуулалт бий болсон эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЗГХЭГ	ТАЗ
3.5.11	Хууль тогтоомж, түүний төслийн жендэрийн үр нөлөөг үнэлэх аргачлалыг шинэчлэн баталж, нэвтрүүлнэ.	Аргачлал бүрэн нэвтэрсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ЖУХ, УИХТГ
3.5.12	Төрийн үйлчилгээний стандартад жендэрийн үнэлгээ хийж, зөвлөмж гаргаж нэвтрүүлнэ.	Зөвлөмжийн хэрэгжилт	Хувь	-	30	100	ЖУХ	ТАЗ
3.5.13	Улс төр, төрийн алба, боловсрол, эрүүл мэндийн зэрэг салбарын хөдөлмөрийн харилцааны хүрээнд эмэгтэй, эрэгтэй хүний тэгш эрхийг хангах тусгай арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх тухай аргачлалыг боловсруулж нэвтрүүлнэ.	Аргачлал, хэрэгжилт	Хувь	-	50	100	ХНХЯ	ЖУХ
3.5.14	Жендэрийн үндэсний хорооны гишүүдийн чиг үүргийг тодорхой болгож, хариуцлагын механизмыг бий болгоно.	ЖУХ-ны дүрэмд холбогдох өөрчлөлт орсон эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЖУХ	
3.5.15	Салбар зөвлөл, салбар хороодын бодлого, үйл ажиллагаанд хяналт, үнэлгээ тогтмол хийж, гүйцэтгэлийг эрчимжүүлнэ.	Үнэлгээ, гүйцэтгэлийн дундаж	Хувь	0	70	90	ЖУХ	
3.5.16	Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангахад иргэний нийгмийн оролцоог хангаж, иргэдийн хяналтын түвшинд хүргэн, тэдний эрх, үүрэг, эрх зүйн баталгааг хуульчилж, ажиллуулна.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ЖУХ, ТББ ЗГХЭГ

3.5.17	ААНБ-ын хүний нөөцийн комплеанс (Human resource compliance)-ын загвар, арга зүй, энэ чиглэлийн зөвлөх үйлчилгээг жендэрийн агуулгаар хөгжүүлж, жишиг ААНБ-ын сайн туршлагыг сурталчилна.	Сайн туршлага, түгээн дэлгэрүүлэх арга хэмжээ (хэлбэрээр)	Тоо	0	4	10	ЖУХ	ХХААХУЯ, Мэргэжлийн холбоод
3.5.18	Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн хэрэгжилтийн үр дагаврын хоёр дахь үнэлгээг гүйцэтгэж, дүгнэлт зөвлөмжийг олон нийтэд танилцуулна.	Хуулийн хэрэгжилтийн үр дагаврын үнэлгээ, хэрэгжилт	Хувь	40	50	65	ЖУХ	ТББ, Судалгааны байгууллагууд
4.	ЗОРИЛГО 4. Шийдвэр гаргах түвшинд эмэгтэйчүүдийн оролцоо, манлайллыг нэмэгдүүлнэ.	Жендэрийн зөрүүтэй байдлын үзүүлэлт: Улс төрийн эрх мэдэл	Оноо	0.121	0.250	0.360	ЖУХ	Бүх яам
4.1	Зорилт 4.1. Улс төр дэх эмэгтэйчүүдийн оролцоо, манлайллыг нэмэгдүүлнэ.	УИХ-д эмэгтэй гишүүдийн эзлэх хувь	Хувь	17	30	40	ХЗДХЯ, ЖУХ	Бүх яам
4.1.1	Улс төрийн намын, түүний санхүүжилтийн тухай хуульд улс төр дэх эмэгтэйчүүдийн оролцоо, төлөөллийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр тусгай арга хэмжээ тусгаж, хүрсэн түвшнээс ахиулна.	Хууль, дүрмийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/ үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЭГХЭГ	ХЗДХЯ, ЖУХ, Улс төрийн намууд
4.1.2	Улс төрийн намын бодлого, үйл ажиллагаанд жендэрийн тэгш байдлыг хангах үзэл баримтлал нэвтрүүлнэ.	Үзэл баримтлал нэвтэрсэн намын жендэр аудит	Тоо	0	2	6	Улс төрийн намууд	ЖУХ
4.1.3	Томилогдох улс төрийн албан тушаалд эмэгтэй, эрэгтэй хүнийг санал болгох, нэр дэвшүүлэх, өрсөлдүүлэх шалгуурыг Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуульд нийцүүлж тогтооно.	Шалгуур бий болж нэвтэрсэн эсэх	Тийм/ үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ТАЗ, Улс төрийн намууд	ЖУХ
4.1.4	Улс төрийн хүрээнд хүйсийн тэнцвэрийг хангах талаар Улс төрийн намын тухай, УИХ-ын сонгуулийн тухай хуульд заасан квотыг нэмэгдүүлнэ.	Хуульд заасан квот	Хувь	20	35	50	ЭГХЭГ	ТАЗ, ХЗДХЯ ЖУХ, Улс төрийн нам, ТББ

4.1.5	Үйлдвэрчний эвлэлийн болон олон нийтийн бусад байгууллагын талаарх хууль тогтоомжид жендэрийн үзэл баримтлал тусгана.	Хууль, дүрмийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ЖҮХ, ҮЭ, ТББ
4.1.6	Шийдвэр гаргах түвшин дэх эмэгтэйчүүдийн манлайллыг нэмэгдүүлэх, чадавхжуулах цахим платформ, сүлжээ бий болгож хөгжүүлнэ.	Цахим платформ, сүлжээ байгуулагдсан эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ТББ, ЖҮХ	ХНХЯ
4.1.7	Эмэгтэйчүүдийн шийдвэр гаргах түвшин оролцоо, манлайлын талаарх нийгэм дэх жендэрийн хэвшмэл ойлголтыг өөгшүүлсэн үйл ажиллагаа, бүтээгдэхүүнд хяналт тавих, хязгаарлах механизм бий болгоно.	Хяналтын механизм (эрхзүйн орчин, тогтолцоо, төлөвлөгөө) бүрдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	Соёлын яам, ЖҮХ	ТАЗ, Мэргэжлийн холбоод, ЦХХХЯ, ХХЗХороо, улс төрийн намууд, ТББ
4.1.8	Улс төрийн байгууллагад манлайлагч эмэгтэйчүүдийг бэлтгэх сургалтын байнгын тогтолцоо бүрдүүлж, дагалдуулан сургах (менторшип) хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт	Хувь	10	50	100	Улс төрийн намууд, ЖҮХ	Эмэгтэй-чүүдийн ТББ
4.1.9	Улс төр дэх жендэрийн тэгш оролцоог дэмжих соёл, урлаг, хэвлэл мэдээллийн байгууллага, ажилтнуудын сүлжээ байгуулан хөгжүүлнэ.	Сүлжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт	Хувь	-	60	100	Соёлын яам, ЖҮХ	Мэргэжлийн холбоод, ТББ, ОУБ
4.1.10	Сонгогчдын боловсролд чиглэсэн бодлого төлөвлөлт, үйл ажиллагаанд жендэрийн арга хэрэгсэл нэвтрүүлнэ.	Жендэрийн арга хэрэгсэл нэвтэрсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	СЕХ	Улс төрийн намууд, ЖҮХ
4.1.11	Улс төрийн намуудаас ирүүлсэн ЖЭТБХтХуульд заасан тайлан мэдээнд жендэрийн дүн шинжилгээ хийж, зөвлөмж хүргүүлнэ.	Тайлан ирүүлж хэвшсэн намын байгууллага, тайлан, дүн шинжилгээ	Тоо Тоо Тоо	0 0 0	3 2 1	5 4 2	Улс төрийн намууд	ЖҮХ
4.2.	Зорилт 4.2. Төрийн албан дахь жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангана.	ЖЭТБХтХуулийн хэрэгжилт	Хувь	30	60	80	ТАЗ, ЖҮХ	Бүх яам

4.2.1	Төрийн албаны тухай хууль болон холбогдох дүрэм журам, бодлого төлөвлөлтөд жөндөрийн үзэл баримтлал нэвтрүүлэх, ялгаварлан гадуурхалтад үр дүнтэй хариу үйлдэл үзүүлэх чиглэлээр шинэчилж, хэрэгжилтийг хангана.	Төрийн албаны тухай хууль, журам, бодлого, төлөвлөлтөд холбогдох өөрчлөлт, хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ТАЗ	ХЗДХЯ
4.2.2	Төрийн албаны удирдах албан тушаалд ажиллаж байгаа эмэгтэйчүүдийн ялгаварлан гадуурхалтад жөндөрийн дүн шинжилгээ тогтмол хийж, холбогдох арга хэмжээ авна.	Жөндөрийн дүн шинжилгээ, арга хэмжээ	Тоо	1	2	4	ЖҮХ	ТББ, ОУБ
4.2.3	Төрийн албан дахь хүйсийн тэнцвэр хангах квотыг шаардлагатай салбаруудад тусгай арга хэмжээ авах замаар хэрэгжүүлнэ.	Квот хэрэгжүүлэх тусгай арга хэмжээ, хэрэгжилт, салбараар	Хувь	0	70	100	ЖҮХ	ТАЗ, Холбогдох яамд
4.2.4	Төрийн байгууллагын хүний нөөцийн бодлого, төлөвлөлтөд хүйсийн 40:60 харьцааг хангах арга хэмжээг тусгаж хэрэгжүүлнэ.	Хэрэгжилт	Хувь	0	60	100	ТАЗ	ЖҮХ
4.2.5	Төрийн албан дахь авлига, хүнд суртлыг арилгахад чиглэсэн эмэгтэйчүүдийн манлайллыг дэмжинэ.	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Тоо	0	5	10	ТАЗ	АТГ, ЗГХЭГ
4.2.6	Төрийн албаны удирдах албан тушаалтны гүйцэтгэлийн үнэлгээний шалгуур үзүүлэлтэд жөндөрийн эрх тэгш байдлыг хангах, ажлын байрны дарамт, ялгаварлан гадуурхалттай тэмцэх талаарх үзүүлэлтийг тусгана.	Шалгуур үзүүлэлт тусгагдсан эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЗГХЭГ	ТАЗ, Бүх яам, Бүх шатны Засаг дарга
4.2.7	Төрийн албаны удирдах албан тушаалд эмэгтэй, эрэгтэй хүнийг санал болгох, нэр дэвшүүлэх, өрсөлдүүлэх шалгуурыг тогтоож, Жөндөрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуульд заасан квотыг хангана.	Шалгуур тогтоосон квотын хэрэгжилт	Хувь	-	70	100	ТАЗ	ЗГХЭГ, үүрэг хүлээгч бүх байгууллага

4.2.8	Салбарын сайд, дэд сайд, төрийн байгууллагын дарга, дэд даргын албан тушаалд хоёр хүйсийн төлөөллийг ажиллуулсан байгууллагуудыг сурталчилна.	Арга хэмжээ	Тоо	0	3	6	ЖУХ, ЗГХЭГ	ТАЗ, Бүх яам, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг дарга
4.2.9	Төрийн байгууллагын дэргэдэх болон үндэсний хэмжээний хороо, зөвлөл, комисс зэрэг зөвлөлдөх буюу хамтын удирдлагын байгууллагын бүрэлдэхүүний хүйсийн харьцааг тогтоох, сонгон шалгаруулах, томилох нийтлэг зөвлөмж гаргаж, хэрэгжилтийг хангана.	Зөвлөмжийн хэрэгжилт	Хувь	0	70	100	ТАЗ	ЗГХЭГ, Бүх яам, Бүх шатны Засаг дарга
4.2.10	Төрийн байгууллагын үйл ажиллагаа, ажлын байрыг жендэрийн ялгаварлан гадуурхалтаас ангид байлгахад чиглэсэн төрийн албаны стандарт батлан хэрэгжүүлж, төрийн албанд ажлын байрны бэлгийн дарамт (АББД)-ыг арилгана.	Стандартын хэрэгжилт	Хувь	0	50	100	ТАЗ	ЗГХЭГ, ХЭҮК,
4.2.11	Төрийн албанд удирдах түвшний эмэгтэйчүүдийг бэлтгэх сургалтын байнгын тогтолцоо бүрдүүлж, дагалдуулан сургах (менторшип) хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт	Хувь	0	60	100	Удирдлагын академи	ТАЗ
4.2.12	Шүүх, прокурор, өмгөөлөх, цагдаагийн байгууллагын ажилтнуудын жендэрийн мэдрэмж, хандлагыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагааг төлөвлөж хэрэгжүүлнэ.	Төлөвлөгөөний хэрэгжилт	Хувь	0	60	100	ТАЗ, ШЕЗ, ПЕГ, ЦЕГ	ХЗДХЯ, Хуульчдын холбоо, ЖУХ
4.2.13	Төрийн үйлчилгээний жендэрийн мэдрэмжтэй байдлын үнэлгээ хийнэ.	Үнэлгээ	Тоо	0	1	2	ТАЗ	Бүх яам, Бүх шатны Засаг дарга
4.3.	Зорилт 4.3. Нутгийн өөрөө удирдах болон аж ахуйн нэгж, байгууллагын шийдвэр гаргах түвшинд жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангана.	НӨУБ-д эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	Хувь	28	40	50	Улс төрийн нам, СЕХ	ТББ, ЖУХ

4.3.1	Нутгийн өөрөө удирдах болон аж ахуйн нэгж, байгууллага дахь эмэгтэйчүүдийн шийдвэр гаргах түвшний оролцоо, манлайллын талаарх жендэрийн хэвшмэл ойлголтыг арилгах нөлөөллийн үйл ажиллагааг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.	Төлөвлөлт, хэрэгжилт	Хувь	0	70	100	НӨУБ, АОМХ	Бүх яам, МНУХ, ЖУХ
4.3.2	Нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын бодлого, үйл ажиллагаанд жендэрийн үзэл баримтлал нэвтрүүлнэ.	Удирдамжийн хэрэгжилт	Хувь	Уриалга, зөвлөмж	100	100	Бүх шатны ИТХ	Бүх шатны Засаг дарга, ЖУХ
4.3.3	Нутгийн өөрөө удирдах байгууллагад нэр дэвших төрийн албан хаагчдыг үүрэгт ажлаас нь түр чөлөөлөх эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЗГХЭГ, ТАЗ	Бүх шатны ИТХ, ХЗДХЯ
4.3.4	Бүх шатны ИТХ-ын Төлөөлөгчид нэр дэвшигчдийн хүйсийн квотыг нэмэгдүүлнэ.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн квот	Хувь	20	30	40	ЗГХЭГ	Бүх шатны ИТХ, ХЗДХЯ, УИХТГ
4.3.5	Бүх шатны ИТХ-ын Төлөөлөгчдөд суудал хадгалах хүйсийн квот тогтооно.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ЖУХ	Бүх шатны ИТХ, ХЗДХЯ
4.3.6	Нутгийн өөрийн удирдлагын талаарх иргэдийн боловсролыг дээшлүүлэх арга хэрэгсэлд жендэрийн үзэл баримтлал тусган нэвтрүүлнэ.	Жендэрийн мэдрэмжтэй арга хэрэгсэл нэвтрүүлсэн байгууллага	Хувь	0	60	100	Бүх шатны ИТХ	Бүх шатны Засаг дарга, МНУХ, ТББ, ЖУХ
4.3.7	Бизнесийн байгууллагын удирдах албан тушаалд ажиллах эмэгтэйчүүдийн жендэрийн боловсролыг нэмэгдүүлнэ.	Чадавхжуулах үйл ажиллагаанд хамрагдсан эмэгтэйчүүд	Тоо	0	1000	2000	АОМХ	НӨУБ
4.3.8	Иргэний нийгмийн байгууллагын удирдах түвшний эмэгтэйчүүдийг чадавхжуулах тогтолцоог судалгаанд суурилан бүрдүүлнэ.	Сургалтын тогтолцоо бүрдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ОНБ, ТББ
4.3.9	Аж ахуйн нэгж, байгууллагын эцсийн өмчлөгч, тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч, мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэгчдийн талаарх хүйсээр ангилсан мэдээллийн сангийн бүрдүүлэлт, ашиглалтыг сайжруулна.	Хүйсээр ангилсан мэдээллийн бүрдүүлэлт, ашиглалтыг дэмжих арга хэрэгсэл нэвтэрсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЗДХЯ	ҮСХ, ЖУХ

5.	ЗОРИЛГО 5. Уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, дасан зохицоход жендэрийн тэгш оролцоог хангана.	Арга хэмжээний хэрэгжилт	Хувь	-	100	100	БОАЖЯ	Бүх яам, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
5.1.	Зорилт 5.1. Уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, дасан зохицох /харгалзан зохицуулах бодлого, түүний удирдлагыг жендэрийн мэдрэмжтэй төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.	Уур амьсгалын өөрчлөлттэй холбоотой бодлого төлөвлөлтөд жендэрийн тэгш байдлын үзэл баримтлал нэвтэрсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХЭДХЯ, БОАЖЯ	Бүх яам, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
5.1.1	Ногоон хөгжлийн бодлогыг бүх бодлогын суурь болгон жендэрийн мэдрэмжтэй хөгжүүлнэ.	Жендэрийн мэдрэмжтэй ногоон зорилтот хөтөлбөр	Тоо	0	7	7	БОАЖЯ	ЭЗХЯ
5.1.2	Ногоон хөгжлийн бодлого, Үндэсний тодорхойлсон хувь нэмрийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, түүний хэрэгжилтэд салбар тус бүрээр жендэрийн үнэлгээ хийж, зөвлөмж, аргачлал, сургалтын гарын авлагаар хангаж, арга зүйн дэмжлэг үзүүлнэ.	Үнэлгээ хийгдэж зөвлөмж гарсан эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	БОАЖЯ	ЭЗХЯ
5.1.3	Хүлэмжийн хийн үндсэн ялгаруулагч мал аж ахуй, эрчим хүч, уул уурхайн салбарын үйлдвэрлэлд жендэрийн хүчин зүйлс, үр нөлөөний шинжилгээ хийж, холбогдох бодлогын баримт бичигт тусгана.	Бодлогын баримт бичгийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ХХААХУЯ, ЭХЯ, УУХУЯ	БОАЖЯ, ЭЗХЯ
5.1.4	Уур амьсгалын өөрчлөлт, байгаль орчны доройтол ба жендэрийн асуудлын харилцан уялдааг тодорхойлох судалгааг мал аж ахуй, уул уурхайн зэрэг салбарт хийж, зөвлөмж гаргаж хэрэгжүүлнэ.	Зөвлөмж хэрэгжүүлсэн салбар	Тоо	0	4	8	ЖУХ, БОАЖЯ	Бүх яам, ОБГ

Уул уурхай, дэд бүтцийн салбар дахь байгаль хамгаалал, орон нутгийн иргэдийн амьдрах суурь нөхцөлийг хамгаалахад эмэгтэй, эрэгтэйчүүдийн оролцоог бодитой хангахад чиглэсэн эрх зүйн зохицуулалт хийнэ.	Хуулийн өөрчлөлт хийгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	БОАЖЯ	ХЗДХЯ, Бүх яам
5.1.5	Уул уурхай, дэд бүтцийн салбар дахь байгаль хамгаалал, орон нутгийн иргэдийн амьдрах суурь нөхцөлийг хамгаалахад эмэгтэй, эрэгтэйчүүдийн оролцоог бодитой хангахад чиглэсэн эрх зүйн зохицуулалт хийнэ.	Хууль	0	70	Тийм	БОАЖЯ	ЭЗХЯ
5.1.6	Байгаль орчны салбарын бодлого, үнэлгээнд жендэрийн шалгуур үзүүлэлт нэвтрүүлнэ.	Хувь	0	70	Тийм	ЖУХ, БОАЖЯ	Сангийн яам
5.1.7	Уур амьсгалын санхүүжилт, түүний дотор Уур амьсгалын ногоон сангийн санхүүжилттэй төслүүдийн хэрэгжилтэд жендэрийн үнэлгээ хийж, зөвлөмж гаргаж хэрэгжүүлнэ.	Хувь	0	70	Тийм	ЖУХ, БОАЖЯ	Сангийн яам
5.1.8	Ногоон ажлын байрны шалгуур үзүүлэлтийг салбар бүрт жендэрийн мэдрэмжтэй боловсруулж нэвтрүүлнэ.	Хувь	0	70	Тийм	ХНХЯ	Бүх яам
5.1.9	Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах, гамшгаас хамгаалах салбарын бодлого, үйл ажиллагаанд жендэрийн үнэлгээ хийнэ.	Хувь	-	50	Тийм	ОБЕГ	БОАЖЯ, ЭЗХЯ, ЖУХ
5.1.10	Гамшиг, эрсдэлийн үеийн арга хэмжээний тусгай төлөвлөлт, төсөвлөлт, хяналт үнэлгээг жендэрийн мэдрэмжтэй хийх аргачлал нэвтрүүлнэ.	Тоо	0	1	1	ОБЕГ	ЖУХ
5.1.11	Гамшгийн эрсдэлээс сэргийлэх, эрсдэлийг даван туулах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх салбар дундын төлөвлөлтөд жендэрийн үзэл баримтлал тусгана.	Хувь	-	50	Тийм	ОБЕГ	БОАЖЯ, ЭЗХЯ
5.1.12	"Улаанбаатарын тунхаглал"-ын хүрээнд уур амьсгалын өөрчлөлтийг бууруулах чиглэлээр үндэсний болон бүс нутгийн хамтын ажиллагааг идэвхжүүлэх платформ байгуулж ажиллуулна.	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	ГХЯ, ЖУХ	ЭЗХЯ, БОАЖЯ

5.1.13	Уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулахад эмэгтэйчүүдийн оруулах хувь нэмрийн чиглэлээр олон улсын бага хурал зохион байгуулна.	Бага хурал	Тоо	0	1	2	ЖУХ	ГХЯ, ХХААХҮЯ, БОАЖЯ
5.2.	Зорилт 5.2. Байгаль орчныг хамгаалах, зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх, ногоон ажлын байрыг нэмэгдүүлэхэд жендэрийн тэгш оролцоог хангана.	Ногоон ажлын байр	Хувь	Тодорхойлох шаардлагатай	30	50	БОАЖЯ	Бүх яам, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
5.2.1	Уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулахад чиглэсэн зохистой хэрэглээний дадлыг хэвшүүлэх сургалт, нөлөөллийн мэдлэгийн болон хэвлэл мэдээллийн бүтээгдэхүүнийг жендэрийн мэдрэмжтэй гаргаж түгээнэ.	Сургалт, нөлөөллийн бүтээгдэхүүн, төрөл	Тоо	0	5	8	Соёлын яам	БОАЖЯ, ЭЗХЯ
5.2.2	Уул уурхайн салбарын хууль тогтоомжийн төсөлд хүний эрх, жендэрийн нөлөөллийн үнэлгээний аргачлалыг нэвтрүүлж, жишиг үнэлгээ хийнэ.	Аргачлалын дагуу үнэлгээ хийсэн хууль тогтоомжийн төсөл	Тоо	-	5	Аргачлал бүрэн нэвтрэсэн байна.	УУХҮЯ	БОАЖЯ, ЭЗХЯ
5.2.3	Мэргэшүүлэх, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сургалтад ногоон ур чадвар олгох агуулга, арга зүйг нэвтрүүлнэ.	Ногоон ур чадвар олгох агуулга, арга зүй нэвтрүүлсэн сургалтын хөтөлбөр	Хувь	0	60	100	ХНХЯ, БОАЖЯ	БШУЯ, УУХҮЯ, ХХААХҮЯ, ЭЗХЯ
5.2.4	Жендэрийн тэгш оролцоог хангасан ногоон ажлын байрыг бий болгох хүрээнд сайн туршлагыг салбаруудад гаргаж түгээнэ.	Сайн туршлага, салбараар	Тоо	0	16	-	БОАЖЯ	ХНХЯ, Бүх яам
5.2.5	Байгаль орчинд ээлтэй зохистой үйлдвэрлэлийн шинэ стандарт, зохистой хэрэглээний дадлыг нэвтрүүлэхэд аж ахуй эрхлэгчдийн мэргэжлийн холбоод, эмэгтэйчүүд, жендэрийн чиглэлээр ажилладаг ТББ, хэвлэл мэдээллийн хамтын ажиллагааг хөгжүүлнэ.	Арга хэмжээ	Тоо	0	5	10	БОАЖЯ	Бүх яам, Мэргэжлийн холбоод, Хэвлэл мэдээллийн байгууллагууд

5.2.6	Байгаль орчноо хамгаалах, байгалийн нөөцийг хадгалах, зохистой ашиглахад эмэгтэйчүүдийн гүйцэтгэж ирсэн түүхэн үүрэг, хувь нэмрийг судалж, түгээн дэлгэрүүлнэ.	Судалгаа	Тоо	0	2	-	ЖУХ, БОАЖЯ	ТББ, судалгааны байгууллагууд
5.2.7	Эрүүл, ногоон хүнс үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, бүтээгдэхүүн үйлчилгээг олон нийтэд таниулах, хэрэглээний зөв дадлыг төлөвшүүлэх бодлого, үйл ажиллагааг жендэрийн мэдрэмжтэй төлөвлөж хэрэгжүүлнэ.	Арга хэмжээ	Тоо	0	2	4	ХХААХҮЯ, ЖУХ	ЭМЯ, Соёлын яам
5.3.	Зорилт 5.3. Уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах чадавхыг эмэгтэй, эрэгтэй хүмүүс, нийгмийн бүлгүүдэд бүрдүүлнэ.	Уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулахад оролцогчдын тоо, хүйсийн тэнцвэртэй байдал нэмэгдсэн эсэх	Тийм/үгүй	Үгүй	Тийм	Тийм	БОАЖЯ	Бүх яам, Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга
5.3.1	Цөлжилтийг сааруулах үйл ажиллагаанд оролцож буй орон нутгийн эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн амьдрах орчин, хөдөлмөрийн нөхцөл байдалд жендэрийн нөлөөллийн үнэлгээ тогтмол хийж, арга зүйн дэмжлэг үзүүлнэ.	Нөлөөллийн үнэлгээ, дэмжлэг	Тоо	0	1	2	БОАЖЯ	ХНХЯ
5.3.2	Бүсийн онцлогт нийцсэн газар тариалан, аялал жуулчлал зэрэг эмэгтэй хэв шинжийн ногоон аж ахуйн сайн туршлага илрүүлж, түгээн дэлгэрүүлнэ.	Сайн туршлага, салбараар	Тоо	0	5	10	БОАЖЯ, ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн холбоод, Хэвлэл мэдээллийн байгууллага
5.3.3	Уур амьсгалын өөрчлөлтийг бууруулах, дасан зохицоход хөдөөгийн эмэгтэйчүүд охидын хөдөлмөрийн бүтээмжийг дээшлүүлэх технологи дамжуулахад олон улсын түвшинд хамтарч ажиллана.	Нэвтрүүлсэн техник технологи	Тоо	0	5	10	БОАЖЯ, ХХААХҮЯ	Мэргэжлийн холбоод

5.3.4	Байгаль орчинд ээлтэй аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх чиглэлээр эмэгтэйчүүдийн чадавхыг бэхжүүлэх зөвлөх үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	Зөвлөх үйлчилгээний төрөл	Тоо	1	4	6	БОАЖЯ	ОНБ, ТББ
5.3.5	Байгалийн нөөцийн хамтын менежментийн нөхөрлөлийн үйл ажиллагааг жендэрийн тэгш оролцоогоор дэмжих сайн туршлага гаргаж түгээн дэлгэрүүлнэ.	Сайн туршлага	Тоо	0	5	10	БОАЖЯ	Бүх шатны ИТХ, Засаг дарга, ТББ
5.3.6	Жендэрийн мэдрэмжтэй жишиг ногоон суурин байгуулж, сурталчлан таниулж түгээн дэлгэрүүлнэ.	Байгуулсан ногоон суурин, сурталчлах арга хэмжээ	Тоо	0	4	10	ЭЗХЯ	Хэвлэл мэдээллийн байгууллагууд
5.3.7	Бүх шатны онцгой комиссын бүрэлдэхүүнд эмэгтэйчүүд, ахмад, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, залуучууд, аж ахуйн нэгж, ТББ-ын төлөөллийг оролцуулах замаар иргэдийн шийдвэр гаргах түвшний оролцоог нэмэгдүүлнэ.	Бүрэлдэхүүний өөрчлөлт, хүйсээр	Квотын харьцаа	-	40:60	40:60	Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг дарга	ТББ, ОБГ, ЖУХ

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР :

ААН	Аж ахуйн нэгж	ГХУСАЗЗ	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөл
ААНБ	Аж ахуйн нэгж байгууллага	ГХЯ	Гадаад харилцааны яам
АОМХ	Ажил олгогч мэргэжлийн холбоод	ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
АХ-2050	Алсын хараа 2050	ДЭЗФ	Дэлхийн эдийн засгийн форум
АТГ	Авлигатай тэмцэх газар	ЖДШ	Жендэрийн дүн шинжилгээ
БОАЖЯ	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам	ЖМТ	Жендэрийн мэдрэмжтэй төсөвлөлт
БТСУХ	Биеийн тамир, спортын улсын хороо	ЖҮХ	Жендэрийн үндэсний хороо
БХБЯ	Барилга, хот байгуулалтын яам	ЖЭТБ	Жендэрийн эрх тэгш байдал
БХЯ	Батлан хамгаалах яам	ЖЭТБХТХ	Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хууль
БШУЯ	Боловсрол, шинжлэх ухааны яам		Засагийн газрын хэрэг эрхлэх газар
ГБХЗХГ	Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газар		Монголын нутгийн удирдлагын холбоо
ГЕГ	Гаалийн ерөнхий газар		

ЗТХЯ	Зам, тээврийн хөгжлийн яам	УА	Удирдах ажилтан
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал	УИХ	Улсын Их Хурал
МСҮТ	Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв	УИХТГ	Улсын Их Хурлын Тамгын газар
МҮОНРТ	Монголын үндэсний олон нийтийн радио телевиз	УУХҮЯ	Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яам
МУХАҮТ	Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танхим	ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
МХЕГ	Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар	ҮСХ	Үндэсний статистикийн хороо
НӨУБ	Нутгийн өөрөө удирдах байгууллага	ҮЭ	Үйлдвэрчний эвлэл
НЦҮТ	Нэг цэгийн үйлчилгээний төв	ХНХЯ	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам
ОБГ	Онцгой байдлын газар	ХЗДХЯ	Хууль зүй, дотоод хэргийн яам
ОБЕГ	Онцгой байдлын ерөнхий газар	ХХААХҮЯ	Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам
ОНБ	Олон нийтийн байгууллага	ХХЗХ	Харилцаа холбооны зохицуулах хороо
СЕХ	Сонгуулийн ерөнхий хороо	ХЗҮК	Хүний эрхийн үндэсний комисс
СӨБ	Сургуулийн өмнөх боловсрол	ЦЕГ	Цагдаагийн ерөнхий газар
ТАЗ	Төрийн албаны зөвлөл	ЦХХХЯ	Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яам
ТАХ	Төрийн албан хаагч	ШЕЗ	Шүүхийн ерөнхий зөвлөл
ТББ	Төрийн бус байгууллага	ЭЗХЯ	Эдийн засаг, хөгжлийн яам
ТЕГ	Татварын ерөнхий газар	ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч	ЭСЯ	Элчин сайдын яам
ТЭСХБ	Төсвийн зарлага, санхүүгийн хариуцлагатай байдал	ЭХЯ	Эрчим хүчний яам

